హైమవతీ పరిణయము

by Chaganty Venkata Krishnakavi

---

(1) శా॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(2) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(3) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(4) [illegible]

[illegible]

ఇందిరసుందరాంగి ఘనదివ్యవిభూషణభాగ్యశాలి మ

న్నందిరమందు నిల్చి సుషమావరసంపద నిచ్చు (గావు) తనన్॥

(5) కం॥ పాలకి నలుగంబు శ్రాంతమున బాలునకుఁ జైత్రి నవాస్య [illegible]

ర్వ్యాణికి చంద్రశేఖరుని రాణికి కాలనాశాయస్తకర॥

శర్వాణీచంచరీకర యుసుందరవేణికి పోల్చి వాణిగ

శ్రేణికినా శ్లేష్మసరసను హాసానికి [illegible]॥

(6) సీ॥ వనజాతభవవక్త్ర వరదివ్యసౌభాగ్య సంతతవాస [illegible]

దేవేంద్రముఖ దేవదేవసుస్థాన పాదకంజాత [illegible]

నారదశారద [illegible] [illegible]

గగనమునీజాతకంజనాభాహార మదహంసవాహ [illegible]

శిష్టపదద్వయు [illegible]

సరముకలు [illegible]

[illegible] నిచ్చి సాదరముగ

ఘనముగ [illegible] మనుచు గాంచె॥

(7) సీ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] స్తుతి [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఏవాన్యాని సన్న్యం త్రి [illegible]జనసంచయు

[illegible]సం [illegible] దకనం పసంగము.

[illegible] గగనం ము [illegible]ంము నంకనంము

ననఘు నము. [illegible]ంము నతిరాంము నరిక్త్యాంము

సుకనననసంము సుసాంము గిరినిశాంము

సతి-నీరాంము కుసి [illegible]ంము బ్రస్సు రింము॥

(8) కం॥ గంరనాథుని సన్నుతసుత

గంరనాథునిత్వ [illegible] గంరనాథునిస్తే

గంరనాథుని[illegible]

గ్గంరనాథుని గాంథ్యు   సుసినాథుమ [illegible]॥

(9) కం॥ [illegible]

[illegible] సం[illegible]

[illegible]

[illegible]॥

(10) కం॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]॥

(11) [illegible]

[illegible]

బాణాదండులకతి భక్తితోఁ బ్రణమిల్లి శ్రీహర్షు భవభూతి సేవఁ జేసి
భాజమయూరుల పూజలుగావించి జయదేవచోరుల సన్నుతించి,
వ్యాకరణాశాస్త్రపండితవరులఁ గొల్చి. న్యాయశాస్త్ర విశారదన్యాయులఁ జేరి
అమరశాశ్వతవిశ్వపాలాయుధాది తాన్యనిర్మాణకర్తలకరుణఁ గాంచి॥

(12) ఉ॥ అన్నయమంత్రిఁ బోతకవి నంగన్నని భాస్కరు సోమయాజిఁ బె
ద్దన్నను సూరయాహ్వయుని దారుని ముక్కు తిమ్మనమంచి తి
మ్మన్నను రామలింగకవి మాన్యుని శ్రీకవీంద్రకోటి నిన్
మన్ననఁ జేసి వేఁడెదను మత్కృతితామృత వాక్యసిద్ధికిన్॥

(13) మ॥ రసికానందుని సాంఖ్యాది పరశాస్త్ర ప్రోక్త నానార్థభా
వసదాశిష్యనితానుబోధకుని సర్వ(...) సంస్తుత్యనా
యసమానోజ్జ్వలశేముషీకుని విద్యాపూర్ణకల్యాణపూ
ర్ణసరోజారి నయప్పశాస్త్రి గురునిం బ్రతినిన్నుతింజేసెదన్॥

(14) ఉ॥ అష్టకతుష్టుని హోశ్వరసభాంతర సన్నుతకీర్తిశాలి, భూ
శిష్టజనాపతారకరసేవిత పాదసరోజు. ని(...)
గాగ్నినిష్ఠైభవేంద్ర కవికోటిశిఖామణి కృష్ణమూర్తిని
ఇష్టుని శిష్టవంశజు(...) రుంచెదన్॥

(15) ఉ॥ దిక్కుల కీర్తితా మనగ దేవసభాంతరపూజ్య విద్యచే
దిక్కైనసోమయాజిసమ దివ్యకవిత్వమహాభిరామునిన్
మిక్కిలి కీర్తిచే వెలయు మిక్కిలి వంశపవిత్రు (...)నిన్
మక్కువ పొందఁగా బ్రేదను మల్లయసత్కవి సార్వభౌమునిన్॥

(16) శా॥ శ్రీమత్సుగవాక్య సాలకే బరసభా జేగీయమానాంచితా

వాది ముస్త్రాభవసంసక్త తారాగ్రకం తుంగోద్ధి వాళి మెప్పించి తత్

త్త్వామర్థ్యంబున దేజరిల్లి భువనంబ్రాప్త కీర్తి [illegible] మునా

నామాంతామహ [illegible] ఘన జన్మకవినిన్ మన్నించి కొల్చెదన్॥

(17) శా॥ ఆత్రేయాఖ్య పవిత్ర గోత్ర భవు గోత్రా వైభవ [illegible] దా

శత్రుఘ్న [illegible] దవీయ వసుధా [illegible] దికోశస్థ [illegible]

[illegible] కృష్ణ [illegible] నారసింహ [illegible]

మిత్రుం [illegible] మన [illegible] నే [illegible]

(18) సీ॥ [illegible] బంధు [illegible] సమరా [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(19) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] యంబుతో ప్రతిదినంబు॥

(20) వ॥ ఇవి ఇష్టదేవతారాధనంబును పురా[illegible]శ్రవణంబును గురువందన

మును సుకవులనిందయు నొనరించి సదువేద [illegible] నుల్లము లూనన్॥

(21) కం॥ ఘన హైమవతీ పరిణయ, మను కృతిం గారవము బంధమతి వేడుకతో

నొనరింపం బూని యాత్మ తత్త్వకథ ఘుం [illegible] దు నాథు [illegible] ను॥

(22) వ॥ అని వితర్కింపుచున్న సమయంబున.

(23) సీ॥ నీలజీమూతసంతానరాజసంచారచంచలతావిలసితాంబరస్థితిం దగంగ.
ప్రాగద్రికూటస్థ భాస్వద్బింబంబు చందంబున దనకిరీటంబు మెఱయ,
నీలాద్రిసానుస్థ బాలాతపంబు చందంబున సంగవస్త్రంబు మెఱయ
శరదాగతుల(గాన చిరుదుగల్పనలీల భుజకీర్తు లెసఁగ, బాహుబంధము మెఱయ,
పాంచజన్యసుదర్శన ప్రభలు నిండ, కౌస్తుభామలకాంతులు కనదురంబు
శేషశైలాగ్రవేంకటేశమూర్తి స్వప్నమున(బ్ర)త్యక్షమాయె సదయుడగుచు॥

(24) సీ॥ నీప్రపితామహుం డాగ్రయంచితజపవంశరత్నము భగవత్ప్రధాని.
నీపితామహుడు పెద్దకిరణాన్నదాననత్కీర్తి వేంకటకృష్ణమంత్రి
నీతండ్రి సర్వవిద్యాతంత్రమంత్రరహస్యజ్ఞ సుగుణ రామయ్యమంత్రి
నీపెదతండ్రి కాసీపురసేవ్యంతరద్విజసంతుష్టమతి రపతి మంత్రి
నీపినతండ్రి ... భగవత్ప్రధాని.
నీపినపినతండ్రి భగవద్భక్తబాంధవ ... రామమంత్రి
నీచిన్నపినతండ్రి మాచనార్యాంఘ్రిభక్త ... మన్నమంత్రి
నీమాత వనితాశిరోమణి సుచరిత్ర వరగుణాన్విత సుబ్బనరసమాంబ
నీయగ్రజుండు నిరుపమకవితాప్రసిద్ధుడు లక్ష్మీనృసింహమంత్రి
నీవు మాకాప్తభక్తి సంసేవితార్థ
జనదమోదితకవితాప్రశస్తమతివి
అవని నాత్రేయగోత్రసంభవప్రసిద్ధ
కీర్తిచాగంటి వేంకటకృష్ణమంత్రి॥

(25) కం॥ నీమది నిశ్చలమగుచుండిన, బ్రహ్మమవశ్యము ధ్యానము నస్యక్తిగా
నిమ్మో మిచ్చెద పిమ్మట, క్షేమము సమకూరు నీకు క్షితి లోతమునన్॥

(26) కం॥ కృతి క్షితిపతులకు నంకితమొనరించి నతి తుతులకు తాదని తృప్తి రక్షము హరి
ప్రతినలు వేసిరి వారికి ప్రతిగా నిట్లే ధనలోభ పరత్రా భవములన్॥

(27) సీ॥ ఆనిపని బ్రహ్మదేవుండెంచి తప్పింపఁ గాండ్రైన నందతమే ... హర్షాదిత్య తపా
రాజవంశ మహ్య మందసంతమై మధవీంగు పుణ్యంబున పురాణ పురుషుండైన సరో
జనేత్రుం డనస్యుత్కై నిం ... మిన్న కుటుంబి ... ఆది యీదయు సంగాత॥

(28) గీ॥ ఆఖిలసద్భక్తి తెగలంగంజ్జనేత్రుఁ ... యుటుకుల తాసబ దిన
శోతి నేఁ జేయుచుండిన కృతి యిదుగు చిత్ర చిత్రంబు లీతని చిత్రకథలు॥

(29) సీ॥ కలుగని మేలు ... ఘన తార్క్ష్య ధ్వజ ధర జగన్నాథు
నశ్వ ... సుందరాకారుని సంచిత భక్తుని బుచ్చిరాజు నన
... శ్రీ సోదరుఁ ... శ్రీ ... పదగ సర్వమ ...
... సింహ తమ తెల్పి గనంబు ... ఉన్నవిన్॥

(30) గీ॥ కన్న మనపుణ్యము ... హరి కృప.
భక్త ... ప్రేమ్మనే పరిపాలించి,
వేదాంత ... కి వేళ నారసగు
మనిన నేను సంతోష మొందినాం డి॥

—ప్రానవతీ పరిచ్ఛేదము—

—షష్ఠ్యంతములు—

(31) కం॥ శ్రీధరునకు మందరవసుధాధరునకు వసునిత్యగంధవహ దాన
రాధగునకు తన్వీ కన్యాశ్రయూధరునకు విభవవిజిత పురుహూతునకున్॥

(32) కం॥ శ్రీదునకు త్యాగవిజిత శ్రీదునకు యశోపహాసిత శివచంద్రకర
శ్యాముకు వేదసన్నుత పాదునకు నిరస్త సత్య భవఖేదునకున్॥

రక్షిత నంద వకాసవ

(33) కం॥ మంగళనవనీత సంసేవితో, మాధవునకు ~~సురజనవనమాధ~~
మాధవునకు సురజనవన మాధవునకు భక్తగోత్ర మందారునకున్॥

(34) కం॥ విష్ణునకు సంతతహాసిత విష్ణునకు సమస్త భక్త జీవనవరద
కృష్ణునకు సహిష్ణునకున్ కృష్ణునకున్ గోపికాపరిచరిష్ణునకున్॥

(35) కం॥ హరికిన్ రక్షిత కానన కరికిన్ విజిత స్తమ్మన కరికిన్ నరకే
సరికిన్ పాలిత పద్మజు హరికిన్ రిపుమత్త నాగ హరికిన్ శౌరికిన్॥

(36) కం॥ గోపాల చక్రవర్తికి గోపాలప్రముఖ దేవకుల పాలునకున్
గోపాల పాపహారునకు గోప.. రాజసుతునకు గోపాలునకున్॥

(37) వ॥ ఇట్టి సద్గుణపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనిన ప్రామవతీ పరిచ్ఛేదంబునకుఁ గథాక్రమం బెట్టిదనిన॥—

— కథాప్రారంభము

(38) తే॥ పుణ్యంబు పుణ్య ~~జన~~ జనలావణ్యంబు ముకుందముఖ్య పాసాక్షి సంప్ర
ణ్యంబునై మిశ్రశబ్దార్థ ణ్యంబు తెలంగు ముకుంద రణ్యంబుల బోన్॥

(39) చ॥ హరులు మదేభ సంఘములు వ్యాఘ్రసమూహము గోవయుంబున

హైమవతీపరిణయము.

హరులును నీలకంఠములు నాఖు [illegible] వృత్తాదు [illegible]లున్

హరులును జాతివైరములు నక్షత్రమూను సఖ్యమూను త

ద్వర మునిరాజసాధు కృతిలో వర్ణిత పూత తపోబలంబునన్॥

40 ఉ॥ ఒక్కట శౌనకాది మునులందఱు నాత్మ [illegible] రంబుపై

మక్కువ తోడఁ జేయు ముని మాన్యుఁడు సూతుఁడు గానవచ్చినన్

పెక్కులు మానిచేఁ గథలు [illegible] పఠింపఁగ వేడ్కతో

[illegible] నందఱు మానుగ పల్కిరి ట్లులన్॥

41 తే॥ పూతచరిత్ర [illegible] నీపవిత్ర [illegible] మాగమ

జ్ఞుఁడవు సర్వసుగుణ [illegible] డవు మహాత్ముఁడవు మము ప్రీతింబొందెన్॥

42 తే॥ వరముని [illegible] పరిణయ కథ [illegible] ప్రాప్తించి

[illegible] కథఁ జెప్పి [illegible] దేవు [illegible] వింపఁగదే॥

43 చ॥ [illegible] సూతుఁ [illegible] నం [illegible]

[illegible] సర్వ [illegible]

[illegible]

[illegible] సేన [illegible]!॥

44 తే॥ మునులార [illegible] సమస్త లోకవందితుఁ [illegible]!

[illegible] మోక్ష [illegible] సాంద్ర [illegible]॥

45 తే॥ హిమవంతుఁ [illegible] హిమవంతుఁడు [illegible] నాఁడు

[illegible] హిమవంతుఁడు [illegible] హిమవంతుఁడు వెల [illegible] చూడవిన

సీ॥ – [illegible] పాదుఁడు [illegible] దుండు।

చారుతమాగస్థ్రచం(ద్రుం)డు ఖద్రాశ్వనాగతంత్రకారి భోగిసేవ్యుఁ

దర్శనాచలధైర్యదుర్ధనసంపరేగశక్తి ప్రధాన దీక్షా వరుండు।

గజదానవారి సద్గత తపస్య రతుండు భూధరపరధర్మపూజితుండు.

రాజహంసచక్ర రాజితుఁడా త్మభూ

దేవతాగ్రజుండు దేజరిల్లె।

ఈశుఁడనగ నగ్నిరీశుండు లోకైకసన్నుతుండు గోత్రచక్రవర్తి॥

46 గీ॥ నాగరాజార్తి సంహారి నగధరుండు నరకవైరిసుదర్శనానందదుండు

తాంతమరీతాంతిశాలి గుణాంతమూర్తి రంగదుత్తుంగభూధరపుంగవుండు॥

47 గీ॥ సత్యలోకనివాసుఁడు చతురతుఁడు, సామజానేకశబ్దుండు శారదేశ్వ.

రాజ్ఞ సంతానసత్వ... శ్వాధరుండు స్వర్ణగర్భుఁడు తాఁడె? యిూర్కె ప్రభర్త॥

48 గీ॥ ఇభ్రమాతంగగతి చేతనమరలోక | వాసభృగుచేత నిర్జరవంశజాత

తారణముచే శతకోటికరులచేత | నిండ్రుఁడనాప్పు నప్పురవతేంద్రుఁడపుడు।

49 గీ॥ నాతరక్షత్రవైరిమైనాతపక్ష రక్షణాపరాయణుండు దప్పరక్షకళిద్ద్యు

రంగమందారభూతతారణ ~~[illegible]~~ తనుండు, ఇతని రత్నాకరుండనవేమి తప్పు॥

50 గీ॥ హంసరాజకులజబుద్ధాదిత్య గిభ్ర్యగుజాత, మందసింహాతనూజకేతు

చక్రధారి... గిరివాసధర్మ్యుండు | రత్నసానుఁబేర్థరాధరుండు॥

51 ~~సీ~~॥ గంగాసితశ్రీతగణనివాసము గల్గి కైలాసగిరి రీతిఁ గాంచుటగుదె.

సతతంబు హరివరస్థానమై విలసిల్లి హరిపుర ప్రఖ్యాతి నలరుటగుదె

నితిఫుంసకీర్తిజాతాగము తెలిగల్గి సత్యలోక ఖ్యాతి సలుపుటగుదె

~~[illegible]~~ హరిచందనారామహారుచిశోభితైనాంది విబుధలోకము రీతి వెలయుటగుదె

పొరసం[illegible]

శ్రీతధామసమాఖ్యసుఖెంవగాను ఇంద్రుకైలాసాది విఖ్యాతికెక్కెం నీ పురుదే॥

52 కం॥ అనగను నిసంగతి నె గాగాసున, మేనక సౌందర్యరాజిత వేనక తె గసన
మేనక భోక్తృజ గుణ వర, మేనక రవిశుద్ధమణి యు మేనక గుణాంచేన॥

53. ~~[illegible]~~॥ ఆ ~~నగను నెగ~~ తలకంక్షి యుండు గనె న వ్యసు ధ్రాధర చక్రవర్తి వై
నాకస మంగర్వ బాసన్ విబుధనా గుక హస్తద్యుతానికీర్త్య ధా
రాకు శిశాన పాఖతను రాజిత పక్షగు గత్రీభాగ్యం గా గ
త్నాకరకే తాళంగ్య హాసనాం తనినాసి నిపు రాజ్య రాజినన॥.

54 కం॥ పిమ్మట గర్భము బొందెను సమ్మహి ధరరాజు దేవి గుర్వే నతమో
దమ్మున సత్ప్రమదికలి తే, నమ్మన త్యైరాజ రేఖ దాల్చిన కీర్తిన్॥

55 శా॥ మించెన్ భూధరరాజపత్ని కరుణ మేలై జిబుక్త్రై మ్రౌనుగ
న్మించెన్ తెల్లని గర్భభంగి గెలు పై నె పాల్పి దిప్ప జేనాంధకా
భించెన్ [illegible]ను తనుతన్వ మూర్తి వజులే పెంపొందసానెన్ వి జ్రుం
భించెన్ గాత్ర గర్భసంస్థిత శిశం దివ్య చిత్ర గుంభాఫృగసన్॥.

56 కం॥ నవమాసముల గర్భము నకు నవమాసము తెల్లనింతె నానాధికమా
ధ్వవదయు మేనకసతి శ్రీప్రసన నెనగాంగె వృద్ధిననపు దవాగు రసన్॥.

<u>మేనక ప్రసవించుట</u>

57 కం॥ ఘనలగ్నంబున మేనక గనియెన్ మనమలరని త్యక్తి కరుణా పెంతన్
వసుబింత గగనె నెదిత్వవిశ్రాంతన్ సకలలోక వందిత్రాంతన్॥

58 సీ॥ సంతోషమున సుగసు గతివధించె సంతానము లుప్పసంతగాను
ఇందందని వెదు మున్భాంగ్ విను ఘంటరా యుండి గానందమొందు.

మేనకాద్యప్సరోమానవతీమణుల్ పూంచినటంచు మద్యానమునను.
గానవిద్యామణుల్ గాన గంధర్వులు . . . బాడిరి గానమప్పుడు.
మందమందంబుగా వీచె మందపవనుఁ డఖిలజనులకునాహ్లాదము లరయుచుండె
గహ్వరీశ్వరవంశకేతనకపురము, పుత్రికాజాతజాతప్రమోదము దాల్చె॥
59 తే॥ ఉర్వీధరకులసాధ్వుఁడు, పర్వతేశ్వరుని జాయ, నాప్తమైనపత్నికి వెలసెన్
పార్వతియని యూహ్యమయి నిర్వాణము లిరువురనము లుత్కర్షింప వెనసా॥

— పార్వతీదేవి బాల్యము —

60 చ॥ దినదినమాసమాసముల దీమణి కెక్కెలపెంపు వేడ్కనా
నెనరుము వృద్ధిఁ బొందు నను నానుచుఁ బాయుచునవ్వునవ్వు వు
త్రినగని భూధరేశ్వరుఁడు తగి ప్రమదంబునఁ బొంగె నంబుజా
సనచెలికత్తె జోడు నవనాగతమునకున్ గూడి వేడుకన్॥
61 సీ॥ పొందైన యందెల సందడిచెవులకు విందులు సేయఁగ గందళింప
మణిగణాంచిత కంకణాని క్వణంబులు ఝుణఝుణా ఝుణఝుణారవముగను,
తళుక్కైన వస్త్రాంత మొప్పిదములు తళతళ తళతళ తళుకులీనంగ,
చిరుతంపు మైఁబొలుపు దెసలెల్లనిండుచు మిసమిస మిసమిస మిసఁ జెలంగ
గట్టుదొరపట్టి చెలికత్తెగములఁ గూడి ముట్టికొనజుట్టి కొనసగము బుట్టి కొనుచు
దాటిదాగుడుమూతలాడెటి వేళ గనెను వారల కానందకరము గాదె॥
62 వ॥ ఇట్లు గట్టురాజునిబాలికయ చెలుతనప్పుడు జైబెంగ చెలికత్తెగములఁ గూడి
ధరాధరాధీశ్వరునకు గంగపు మెలంగుచుండె నంత॥

నారదుని యాగమనము

63 సీ॥ హారశశిహార డిండీరపటీరసంకాశదేహ [illegible]
పంకజనదీజలపూర్ణమై చెలువొందు విలసిల్లు వరకమండలము తోడ,
బాలపుష్పాకరపల్లవరాగరాగాంకి సమమై చెలగు జటాజూటము తోడ
పాండురభూతి [illegible] సంతులంబైన తనుపు [illegible] సూత్రము తోడ
వీణ చేబూని — యెహి గోవింద! కృష్ణ!, పాహిమాం దేవ! మేఘవుదందెహియు,
శారదాశీధరనాధుని జేరవచ్చె, నారదుండు రసగానవిశారదుండు॥

64 శా॥ [illegible] జను వెంబడించి మునినాథేంద్రుండదగంబూచి [illegible]
[illegible] పగప్పోరకుం [illegible] సద్భక్తి [illegible]
[illegible] సంభవా [illegible] సాకౌద్వంద్వమున [illegible]
కారణ వచ్చినకారణం [illegible] నాకుం దెల్పుమంచున్ వెసన్ ॥

65 కం॥ నారద [illegible] నీకును [illegible]
[illegible] నాకు [illegible]

66 ॥ [illegible] నాకు [illegible] నారదుం [illegible]

67 కం॥ [illegible] నీకున్
[illegible] ॥

68 కం॥ [illegible] జూడిం [illegible]
[illegible] ముని [illegible] నగంగనన్॥

69 కం॥ [illegible]
[illegible] చెప్పు [illegible] నిజము సుమీ॥

70 తం॥ కరివిపత్సిప్పాలజాసన తనయులనం జేనవంత శ్లైలపతినాన్నులను నే స్నోనితనత
నుఙ నుగనాన్ని మనవనవాసం దవరాన్సి నుగస్నం పరమెప్పెను॥.

71 కం॥ కుంతపు కుంభి నీపగకులంభినవనందన వెవెడ్రనోపనెం
ఋంతిని జేరంబిప్పిప్పు నసేరం నుగుప్పతి గూనపెంచునె
వాంతవిధిజ్ఞుఁ మతగుఁ మనాసుఁ మనారవవతాని వెత్రని
నింతనవలంపుచిత్త మగపెంగనిన్ను క్షిపగంబు పారి కసెను.

72 మ॥ కుసుమాన్ బాలత్రికాం వ్రసంభవకు నవ్యత్వెప్పక్షీ యాలెక్షరవన్
నజాతాయు తనేత్రి నాగరుఁ వనవస్త్రజ్ఞం గు ...
జనువకాశిం(త్రి)నివాకు యుల్ గనువనిస్సాగంబుతోల వెప్పెనెను॥

73 వ॥ అనిపవెన్నసంతరంబు॥

74 కం॥ చెకుముకులు స్నిగ్ధభావము నెంచె నెనుంగనవన్నన పెంచె
స్నాకృతిమొక్కత్తెత్తి పడిపెమోము మిసరాత్తెపరేగ మున్న మున
యికర్ర దాపంగె నాకుకేలిబెనుగుం రనపుజరిల్లె నా
చక్కనిబొమ్మ కప్పురిది గరక్తైనవ్వన మంతుగింపుఁగను॥

75 మ॥ సరసీజాక్షికిఁ జన్నవాలుబలరె వాసంతాంగుపీనిన త్రిగా
స్వాగవస్త్రాముహా కారకంబులును చంచవాప్తింతాంతపయు
వరబాహుద్వయ వల్లికల్ కరపద ద్వా దిప్పస్ప్తనతల్లవాం
కురముల్ సంతత ప్రాకృతసాగ ను దళ్భ్రంగుల్ నాభిపున్నాగవాలున్॥.

76 సీ॥ పున్నాగపున్నాగపున్నాగములఁగెల్చు రామనాభ్రికూప రామణీయతకు.

సారంగ సారంగ సారంగములఁ గెల్చు తాంతవేణీదృష్టిగమనములును.

హరిరాజ హరిరాజ హరిరాజములఁ గెల్చు వాక్షి మధ్యవాక్యములును

జలజాత జలజాత జలజాతములఁ గెల్చు తలకంఠ కరకంఠకంధరములు.

దినమునఁ జూచి దివాగలకెల్ల గంబు, గంగఁ బొగడికఁ గాంచె సుగమ్యాకృత

కాన్య సూర్యకిసుత దేవ యక్షగరుడ కింపురుష కిన్నరస్త్రీల సొంపు మిగిలి ॥

77 సీ॥ తరుణి నేత్రాబ్జములు సరిరాక చంచల గాగుల రెప్ప మబ్బులు వెలుపలై.

నంతి నాసం[illegible]దనీడు రాతల తేనె తేనె రెక్క జనులఁ దిట్టిగి మెట్టె.

సతి యూరువుల తోడ సాటి రానేరని రంభ స్తంభాలు చేనలు గలుగుండె

ఎలనాగపిక్కల నెనగాక వరపొన్ను బాడి పొన్ను ద్రిపెనాదిరి యుండె

సౌరు తీర్చబట్టు గ్రాంభుఁ బొలతికెల సోకి శ్రీమానిక్రియలఁ బుష్పంబు తాదె.

తేమ పదముల సద్దిగా నేకనేమి నీరజములు నీకల్లంబాయు నీటదాని ॥

78 తే॥ చక్కని దానక కన్నెల సుందరిగాగలు బాలికె స్త్రీ,

ముకు స్వర్ణకీర రాతనువు బుద్ధిగిరిసము గుని నాడెనిం

నెక్కడి పాదముం [illegible] ఎకు మదకన్య ల్వాలు కానివి నా

చక్క గ్రోగ్గి గుగ్గిసాటికి రామునిభూతి యిందుమునా ॥.

79 ఉ॥ చెలి మం[illegible]మాలె సుష్మ సుతకింగరి నరినిసిష్మఁ గుండిన

చిలుకలు తారి ప్రజలుపునఁ తెగ్నీతనే పావిమగింజ అంత తా

పృథు సుగ్రంథింంచి గన్నాని ము పుకళ్ళి నూసి రిగాదె మేలిబుజా,

జలధరవేణికిన కృపగని-పంక్తి కపీనము వెల్లబాయె విని ॥.

80 కం॥ చక్రంబులు ధగణోదర చక్రంబులు సాటి రావు చప్పింపఁ గజమూ

చక్రము నీసతి కుచయుగ్మముకు, చక్రము లేదేని? గిరులు సాటి నేమొ!

81 సీ॥ బానపిడుదుల దాన సఖ్యమొనరించె బానిని. దినదినము పెను మ్రాకుల [illegible] గాని
చక్రము సఖ్యమొనరించలేదు దీని తానమేమొ తెల్పి తెలుపుడు [illegible]॥

82 కం॥ నీలమ్ములు చమరీమృగవాలమ్ములు జాలములను వేగా [illegible] వాలువమ్ము
లు లోలాంబుతరంగాలు గురుల సాటి గావు పాదంతో [illegible]॥

83 కం॥ చిత్తభ్రూంగారంగళగా కాతాదరి [illegible] చిత్రకుని పక్షన
ప్రేమరాజరింప [illegible] నేర్చిన [illegible]

84 కం॥ [illegible] సాటి [illegible] గన్న [illegible] పుత్రి [illegible].
జేరి తిరిదించుచు [illegible] సంభవుని [illegible]॥

85. వ॥ అంతట॥

ఈశ్వరుండు తపస్సు చేయుచుండుట. పార్వతి పరిచర్య సేయుచుండుట.

86 సీ॥ . . . . . . కైలాసధాత్రీధరనాథుండు ప్రమదగణావళి సన్నుతముగ.
గంగా [illegible].
[illegible] సతత [illegible].

. . . .

[illegible]
[illegible] కుండము [illegible]॥

87. శా॥ దక్షాధీశతనూజ బాసి మదిలో తాపంబునన్, దేవతా, వృక్షచ్ఛాయల [illegible]
[illegible] శివుండు [illegible] శీతక్ష్మాధరప్రస్థమున [illegible]
[illegible] బుద్ధి [illegible] త్రైలోక్య [illegible] ప్రాణాయామ [illegible].

హైమవతీపరిణయము

ఉ॥ రాజకళాధరుండు. దినరాజసమాన విభుండు సర్వది
గ్రాజనుతప్రభావుఁ డహిరాజధరుండు తపంబుఁ జేయఁగాఁ
దాఁ జనుదెంచెనంచు విని తాపసవర్యను తెంపి భూమిభృ
ద్రాజకుమారి తామణిని రాజనిభాస్యను చూచి యుల్లమున్॥

శా॥ రావే చంద్రనిభాననా గుణవతీ! రావే జగన్మోహినీ
రావే రాజితపద్మనేత్ర తనయా రావే ప్రవాళాధరీ
రావే కోకిలవాణి దంతిగమనా రావే త్రిలోకేశ్వరీ
రావే వే యని చేరఁ బిల్చి శిరమాఘ్రాణించి పల్కెన్ గృపన్॥

శా॥ ఓ తల్లీ జగదీశ్వరీ సతతలబ్ధాన్యాపేతనానాకళా.
తీవ్రప్రజ్ఞ మదీయపుష్పవనిలో తేజఃప్రభావంబుగా
భూకాంతాధిపుఁడు దారభావజపమామూలంబుగాఁ బూనితి
న్నీవిఁకన్ జేయుచునుండె నబ్బుటికి పుత్రీ వేగనీ వేగుమా॥

కం॥ చని యాశుని గనుగానిక్, వనయము నతనాజ్ఞ పదముల నతివినయము
మెనరి చిరవతి కరుణన్ మనమున జనియుండు కార్యమది సిద్ధించున్॥

కం॥ మును పలు మునిసంఘములు ఁతు వనములను తపము చేసి వారిజనేత్ర
చనిసేవఁ జేసి హృదయంబునఁ గల కోరికలనెల్ల బొందరె తల్లీ॥

ఉ॥ తాపసవిప్రశేఖరను కంజదళాక్షుఁ వేదశాస్త్రముహా
దేవుని సేవఁ జేయుమని చెప్పిన సంస్కార కాంతరంగమై
గ్రావతు కేంద్రసద్మనా రాజితపుణ్యచరిత్ర మంత్రినే
నీ వచనంబుఁ దప్పకిటకు నే యిను, నే నదనట్ల జేసెదన్॥

వ॥ అని పల్కి—

చ॥ కురులు జడల్లి వస్త్రమునఁ గుంకుమ బొట్టిడి కన్నుదోయినిన్

స్థిరముగఁ గజ్జలంబిడి శ్రుతిద్వయి భూషణజాలు శోభిలంగసుం

దరముగు నీవిమీఱ వరధౌతపటంబు బిగించి చందనం

బరుదుగఁ బూసి మేననగలన్నిధరించి దగంగ వేడ్కతోన్॥

కం॥ నెచ్చెలి గుంపులతోడను/ ముచ్చటలాడుచును భువనమోహన శోభ

నచ్చెలివారలు మెచ్చగ|వచ్చెన్ యచ్చోన దేవవల్లభుఁ గాంచన్॥

మ॥ వచ్చి కరవలయంబు లడలు నదులు సలు సడలన్ జెలంగ శేషవలయు మ్రో

లన్నిడి నిటలతట స్ఫుటితాంజలియై యిట్లనియె॥—

సీ॥ రజతాద్రివాసాయ రాజకిరీటాయ భక్తపాలాయ తుభ్యం నమోస్తు.

పద్మాక్షమిత్రాయ పాలితదేవాయ పాపహరాయ తుభ్యం నమోస్తు.

దీనశరణ్యాయ దివ్యప్రభావాయ భద్రహ[illegible]యాయ తుభ్యం నమోస్తు

రాజరాజసఖాయ రమ్యచరిత్రాయ పరమదయాయ తుభ్యం నమోస్తు

భానుకోటిప్రభాయ తుభ్యం నమోస్తు పంచబాణాంతకాయ తుభ్యం నమోస్తు.

ప్రమథగణనాయకాయ తుభ్యం నమోస్తు పాహిమాం దేవదేవ తుభ్యం నమోస్తు॥

కం॥ వాణీశుఁడైనఁ గమలాప్రాణేశ్వరుఁడైన దేవపతియైననువి,

న్నాణెంబుగ నిను మెచ్చఁగ|జాలరు గారట నుతింప శక్యమె నాకున్॥

గీ॥ అయిన నానేర్చినట్లు దేవాదిదేవ, నన్ను శివాదఁ గాండుం తసామి కెవ్వ

రైన కాండుంత పత్రితోనమర్పూజ, సలుపువారలు నలరె విశ్వంబులోన॥

కం॥ ఇవ్విధమునఁ గేల్మోడ్చిన జవ్వనిఁ గని గాననట్టి శర్వుండుండెన్,

దవ్వుల దవ్వుల పార్వతి, పువ్వులఁ దగఁ గొలుచుండె పూజితు వని లోనన్॥

గీ॥ పూర్ణచంద్రాస్య చూపు కన్నుదను లీల, చంద్రశేఖరు పలుఁ బలుఁ జల్లునపుడు
అంబుజాతాక్షి పలుఁ జల్లె హారుఁడు స్వేద, బిందుపఙ్క్తుల కుచవల ఉదయించు లీల॥

సీ॥ కింతటి దేవకాని తరమంతయు పారతద్వైత్య ~~[illegible]~~ నాయకా
శ్రాంత కష్టోర బాధల సురాలయ వాసనిరాశమై శచీ
కాంతుని పాదపద్మజుని గన్నాని దెల్పఁ దలంచి వేగవా
క్రాంతముని పట్టణాంబుపుము గాంచిరి కన్నుల పండువు గాన్॥

సీ॥ సరసిజాసన ముఖోద్భూత వేదాక్షరని స్వనాంబునఁ బలుకు దాని,
భారతీదేవి శ్రీకరాస్యాంబున సర్వ జగచ్చిత్రమోదంబు సలుపు దాని,
తమ [illegible]సనం ఘుస కల్యాణసంపత్ప్రిత్కార దారకు ప్రేమ గలుగు దాని,
వనజాక్షు బింబాముంబనీ సునలంపఁ గాఁ జాలిన సౌధసంచయము దాని
రాళగ్ని నిమ్నగంగ సాధ్వీ మల దాని, సిరిసరోజాసన పీఠశాలి తమ దాని
సంతాపత్రితశమన తానవము దాని, గనిరి సురవెల్ల కన్నుల కలువు దీఱ॥

మ॥ కని యెన్నాదేవ సమూహరు క్షితిని రంగత్కాంత జవాంగరమునన్
ఘనవాశిశమతరమున్ బ్రాహ్మణ త్రిదశ సంభారమున్
సనకాదిస్తుతరీతమున పెరగిరంగస్థాపిత గంభీరమున్
కనదుద [illegible] నగరి కారమున సిద్ధ గజ ప్రాకారమున్ జేరువన్॥

కం॥ కాంచీనదీపు మార్గమున ర్యా ముగణ్ణి సద్భాస్వలిన సురల్
కాంచనగర్భ దేవజనకాద్యశ్వసు కంపగు గాంచిరంతటన్
కించిదసూన దాహమునఁ గ్లేశము నొందిన మత్స్యలోచనా

శంచిత దీక్షితాదితమ లాంతరరత్నము (గాంబుక్తైవదిన్॥.

గీ॥ దర్శనాద్దామశక్తి చేతను సురలకు/ మార్గషీదంబువీడ నెమ్మదిజనించె
పిదప వారంత నాతమాయి ముదము గద్దర, ఫాలతటహస్తపుటు లౌచు బళికిరప్పుడు॥

[illegible]సురశీసంభవసంభవాయ మునిరాట్సందోహ సోషాయ సం
గర శంగారిజయోపమాయ ఘనలోత్తస్తత్వ శీలాయ వా
క్సరసీజాతము షేశ్వరాయ తనుజాస్వాంతాయ . . . భా
స్వత్ర తేజోవిభవాయ రాత్రిచరజిద్గర్వాయ తుభ్యం నమః॥

తం॥ అనుచున్ వేల్పులు నల్వనుతించి తపోమహిమచేత దితిసుతుండు విజృం
భించి తమువంచి బలమున్ మించిన తార్క్యంబు పత్రమించిరి తెల్పన్॥

తం॥ తారకుండను నాతదానవ వీరుండు వీరాంతకుండు విపులబలుండై
మారివిధంబున వేల్పుల బాధించెడి దానిన్ ఇతని బలుకుదు మనఘా॥

సీ॥ బలశాసనుని తను బలశాసనుండయ్యె నగ్నిదేవుని తను (దానగ్నియయ్యె
కాలాంతకుని తను కాలాంతకుండయ్యె రక్షస్త్రిజేవికి రక్షస్సయ్యె
తోయదన్మునితను తోయదన్మండయ్యె వాయుదేవుని తను వాయువయ్యె
చాగతానికి వంత చాగతిదయ్యెను భీమున కెన్న (గాంభీము (డయ్యె
నష్టదిక్పాల మజంబుల యామమాంచె సిద్ధకిన్నరవరుల ప్రసిద్ధిమాన్పె
నప్సరస్త్రీల తోడ దేశె నతను కేళి వరత పొందను లగు మానివరుల (బంపె॥

వ॥ ఇవ్విధంబున లోకదారకుండగు తారకుండు గావించు బాధలు బాధప
డి దానిసాధింపనుపాయంబు శోధింపవలయునని (ప్రా)ర్ధేయంబున దీనులైయు
న్న దేవతానమూహంబు నంగాంచి దీనదయాళుండు గావున వారికిల కలం

బు వారించి వారించి యిట్లనియె॥

ఉ॥ దేవతలార మీరిపుడు దెల్పినబాధలనెల్లవింటిని
ద్దేవవిరోధినాజిని వధింప సమర్థుఁడఁగాను పార్వతీ
దేవిని చంద్రశేఖరుని దీక్షితుడై దగఁగూర్పఁ దంతదేవ
వనమూర్తి బుట్టు దితి జాధిపు పేరణఁగించుఁ బోరునన్॥

చ॥ పరి పరివృద్ధిఁ బొందెనని భావములంగడు చింతవీడుఁడీ
సురవరులార సజ్జనులశాత్రముదుష్టతరక్షయం
కరమని మీరెఱుంగరె జగదార్తిమహాజ్వరవారణుండు మే
శ్వరుఁడెగలండు మామతవచస్థితినమ్ముఁడు పొందు మేలగున॥

కం॥ ఇత్తెఱఁగున కరుణాకరుఁడిత్తుండై నిలువఁబలుక జీమూతహయుం
డత్తఱి మోదంబునసురసత్తములవిబువంకఁగాల్చి జనియెన దివికిన్॥

కం॥ జని దేవసభామధ్యం, బునఁగూర్చుని గుగునరనిశెూ పురుహూతుండి
శునినగజనెల్లఁగూర్పగ, ననుకూలంబినిన తని కతఁడిట్లనియెన్॥

గీ॥ విన్నవించెద దేవేంద్ర వినుమునాఁడు పలుకులి కార్యమొనరింరు ఖద్మశరుఁడె
గానినెవ్వారుశక్తులు గారు ఆతని దెలుపుమననంతఁ దలఁచెకందర్పునపుఁడు

వ॥ అనంతరంబు॥

సీ॥ పసిమిగుత్తెడ్డుము కుసుంబాపాగ తలఁజుట్టి తమ్మిపూవులదండ దట్టిజుట్టి
బంగారు రంగు పువుపుటంగి మేన ధరించి మొగలి పూబాకు తామొసను దాల్చి
కేరముల్ బూచినమారు తరత్నమెక్కి దంబైన మీనధ్వజంబుగ్రాల
చెఱకు సింగాణిని కరములఁ గీలించి ములుకులు బత్త ఖితలను నిల్పి

గండుతుమ్మెదగమి మ్రోలదండనడువ, పరభృతంబులగమిబరాబరులు బసేయ
దండువెడలెను హరిత్రామరుండు దేవవరునిగానన దాక్షితామరుడు మరుడు
సీ॥ ఇంతపీరత్న రత్నంబు జాక్షిమణి తళతళమెఱయుచు దంచలయుగాన.
పాంథజనాళిసంబాధితకోకిల స్వనములు నుల్లాదిసంతతములుగాన
విరహిణీజనమును వెతజేయు షట్పదఝంకారధ్వని దూరగర్జవములుగాన
భువివియోగులనేయు పుష్పశరంబులు త్రుళ్లితూపెనుడు వడగళ్లుగాన
దశదిశాభాగములనాక్షు తనువుకాంతి రేఖమునగా గప్పుసాంద్ర తమముగాన
నంగజుండను పుష్పలాస్య ఘనుండు పూని దేవేంద్రగను గానొప్పెనమర్త్యు
కం॥ కందర్పుడు కడుచెలువొనిసుందరి నంశమున జైత్రుశుకవాహనుడై
బృందారతపతిగనానందంబున జనుచుబాలె నమర్త్యావనిశానై
ఉ॥ సామనిభాస్యయల్లదిగో! చూడు సమస్తఫలాగమాళికిన్
ధామము యక్షకింపురుష దానవశాత్రవ కిన్నరాళికిన్
ధామము దీనిమెచ్చగ విధాతకునైన దరంబెనందనా
రామము చూచువారికభిరామము కోమలపాళిభాతినిన్
సీ॥ కైలాసగిరిరీతి ఘనదేహకాంతుల బఱగు దేవేంద్రుని భద్రగజము.
ఇదియె దిక్షీరాబ్ధి నుదయించెనుచ్చైశ్శ్రవంబు పురందరవాహనంబు
ఇది హరిచందనంబీనగమరుల తాపత్రయు పల్లగాసు తీయుచుండు.
భక్తుల వాంఛలు పాలుగా గురియుచుండు సురభి యిల్లది సుమ్ము సుందరాంగి
వినుచు రతిపతి తనసతియైన రతికి మతికి కౌతుకమతిగాగ నతిచతురత
బవిత్రములు కుచుని బుచూచు బహువిధముల సంతసింపుచు నారతీకాంతుడపుడు.

చ॥ కనుగొని పంతగాంచి తుఁడు కన్నులపండువుగాఁగ నాతమున్
ఘనసురతాషినీమణిశి నికాయ విరాజిత సౌధ[illegible]తమున్
కనదురుదేవయోనిభవగాన మహత్త్వరసామృతైకమున్
వనరుహవైరిరత్నరుచి వస్త్రనిబంధిత చంద్రశాతమున్॥

వ॥ తని పురంబు ప్రవేశించి రాజమార్గంబున నరుగు నెడ —

చ॥ అనువున రాజమార్గమున నాజనుదెంచు వయారి యెవ్వతే
తనకని భాంగి! మన్మథుఁడె. కాడు తలో దరి యుందిరేశుఁడే
జనసుత దంత్రిబాలు తను జన్మలు వేరటె యుంచు నెంచిరా
కనత వితార సౌధ తట కాంచన విష్టర సంస్థితాంగనల్॥

సీ॥ ఇతఁడు పుత్రుఁడు గాఁగ నేదేవుఁ బ్రార్థించి నోచెనో నాఁడు లునాబెఁ
ఇతఁడు భర్తగాఁ గానే మహాపుణ్య గౌరి భజియించె నేరతి (గాదు జననీ) పంతజాక్షి
ఇతఁడు సోదరుఁడుగా నీశ్వరార్చితచిత్త యెట్టి గంగను నేము బాగుచేసె.
నింత వత్సరిబానినీ వేళ దర్శింప మనమెట్టి నోములమునని నొమొ.
తేనుచుఁ దమలోన దమవారు లాడుకొనుచు నని మిషత్వంబు నిర్మాణనిదలంప
కాయబులు నిబంధించి యుత్సాలతల్లి సిగ్గు వడ రాజవీధి వెంటేసి మరుఁడు॥

చ॥ మనసిజుఁడు దాత్మ మెచ్చి పురమార్గమునన్ జను దేరు వార్తసయ్యన
విని కాల్వఁగాంచి వనమందలు మాతని ఁదాటి తేరుఁగా
పనిగలదంచు నాహరి సుపర్వము నింద్రుల తోనె దురాత్మైన
వినుతయశోవిశాలు జనవిశ్రుతశీలు ముకుందబాలునిన్॥

ఉ॥ వచ్చిన శత్రుఁగాంచి యలుపారిజ బాణుఁడు తేరుదిగ్గి దా

గ్రచ్చిత పుంగవించితాని కూరిమి తోఁగు శలంబు వేఁడుచున్

ముచ్చట లాఁడుచున్ భువనమోహన లీలఁ జెలంగఁ జేయరా

వచ్చెస బంధుఁడై యమరవంశసుధర్మకనాసుధర్మతున్॥

ఉ॥ దిద్దిన తాళ్వలోన మణిదీప్తులచే విలసిల్లు పచ్చరా

గద్దియనుండఁ బెన్ గగనగర్వవిభేది మనోభిరాముని

రుద్ధశతేశధామ శరబాధిత పాంథలలామ యుద్ధసం

విద్దను జాళి భీము నరవిందశరోత్తమ తావు తావునన్॥

క॥ తానును తన సభవారును మానుగ గూర్చుండి రాత్రమంబు నహారిస

స్నానకుతూహల మానస మానధవు జనకును పక్రమించిట్లని యెన్॥

తం॥ క్షేమమే ముల్లోకములకు, క్షేమమె మీ బలములకును క్షేమమె మీకున్

క్షేమమె మీ బాంధవులకు క్షేమమె సర్వాంబునకును సితాంశు సభా॥

కం॥ ననదూపులలోకంబులు నకవరత మిటు గెల్చు జాణావది గావునని

గుణమెన్న గశక్యమె హో! వనరుహసంభవునకైన వాసుకికైనన్॥

సీ॥ నీ మహత్త్వంబు తెలియంబులకు నాది బ్రహ్మాదేవుఁడు పాడఁబోయు తుండె,

నీ పంత జాస్త్ర ప్రతాప శౌర్యక గాధిపుత్రుఁడు మేనకను మరిగె,

నీ చూత సాయక ప్రాచుర్యమున తోడి కవులాయె తొట్రుఁడు తమలమెరిగె

నీ నీలకుముదాంశు కానేనము ముం గూడి సర్వలోకంబు లుసదులుబ్చేరి

రట్టినినును తిశేయనేననఁగనెంత యోగులను భోగులను సేయనుద్భవించి

నట్టి పాఁడవును తజ్జైత్రయబ్బ నేత్ర ~~[illegible]~~ వరహాజన యోగమాత్ర

శ్రీ విష్ణు పుత్ర॥.

హైమవతీపరిణయము

ఉ॥ తారకదైత్యనాయకుని దారుణబాధను [illegible] నే నెంతయున్
నీరజగర్భుతోఁ దెల్పుడు నిర్జరులార యుమా మహేశ్వరుల్
మారునికేళి దేవి నకు [illegible]
[illegible] మనంచు విధి బాలువగ బలెక్రను వాసవాద్యులా॥

కం॥ కావున నీవే కార్యము నే నెం [illegible] నీసని . గా
నా పారిజ శరవేగమె కావుము నీ తంత్రమమ్ము గాబిన రీతిన॥

ఉ॥ వమ తో [illegible] ప్రాణసురా "యన్మశా
స్త్రము [illegible] యథా తా తస్తథా పుత్ర యు
న్నమహావాక్యము నీకు తెల్లనుగదా నానా ప్రకారంబులన్
[illegible] కనే వృంహింపు వీరవరపతా॥

గీ॥ తారకాసురబాధా ప్రతప్తులమగు, మమ్ము విడువుటమింకు ధర్మంబు గాదు.
సర్వజనాసు [illegible] బుతెంబు చూడు

గీ॥ పంకజాంబకనం [illegible] సన్నధాకరణంబా స్పి [illegible]
[illegible] ద్దింబువమ్ము [illegible]

తే॥ నా వృత పంకజాంబకు [illegible]
నీవలె [illegible] బలుకనేల [illegible] నీతవ [illegible]
[illegible]
[illegible]

వ॥ ఇవి విజృంభించి.

ఉ॥ వీరరసంబు మీర ఘనరవింద మహాస్త్ర [illegible] శిధను [illegible]

షేరాశ స్వేచ్ఛగా... సేయగ రాకల కీరసంఘములు

చేరను రాదు గాల్పగను చాత్తున నీకుని నే నెరుకున్నవా

మేరును నాభవ్యంబె జనక్షే కర బాణారా ... ...

కం॥ జపమంత్ర ... ... నసురుని సాధింతు నంచున తెవె మొన కాగా

బిసరుహానే త్రిశిన తనికి వసుధ గనాతసా ధవగ... ... ... చెప్పెను॥

వ॥ అంతట॥

సీ॥ బ్రహ్మాండసంస్థిత పరచక్ర జంతుసంయోగవిగ్రహరాజయోగినైన

వితతతతమోమత్త వేదాంతసందోహ హర్షిత సత్పరహంసనైన

పూర్వధరాధరాభోగత ప్రభావ సిద్ధ ... ... వర్ణిన్నెనా

సర్వోపనిషదర్థ సంగ్రహీతోత్తమభావభావమహనుభావున్నైన

పాలతుల విలాసగరిమనే ప్రాదుపట్టు తిప్పు దరిది మహా ...

పద్మినీకాంతుని భాగ భావ తృప్తి నప్పుడి కిసాంటి జనె పట్టిమాన్రి కినుడు॥

గీ॥ వరమకరుబం ... జాతాక్షి సరసన చున

వినుడు తను జే ... తనసాగ సె ... వంగ

మంబి ... ... జేయి భరించ ననగ

సంజ ... ...

ఉ॥ ... ... భగము నవి ... నగు హలదా ... ...

కరవ ... ... లంగెనా॥

వ॥ మఱియును॥

సీ॥ అఖిలపాంథాళి ... సవరగత ... ...

[illegible] నేకామ [illegible] [illegible] చయునదగ,
జననేత్ర రాజీవ [illegible] నదగ
[illegible] కీర్తి [illegible] నదగ
[illegible] ముత్తె,
సౌము [illegible] నిలసి [illegible] నుమత్తమువనంగ॥
సీ॥ [illegible] నదగ
[illegible] నంగ
[illegible] నదగ
[illegible] న
[illegible] భవాంధ మెల్ల నిండు కాని ద్వారకాళులబ్ధందముగను
పాండురప్రభదిసలందు బర్వమెఱసె ననెడు వారల తానందతరముగాంగ॥
తం॥ వెలతేట [illegible] చకోర తతులు తమతమ సతులగూడి మోదముగ [illegible]
తలకల [illegible] దిశలను దళము గదిమురంబు దవ్వుదవ్వులకేగెన॥
సీ॥ బ్రహ్మాండ గృహమున ప్రబలి దిగంగన వెలిగించు దీపపు కళికయనదగ
[illegible] సూత్రమనదగ
పూర్వాద్రి [illegible] పూర్వ [illegible] పక్షమున
[illegible] సింహమ్మనంగ,
కలువలు [illegible] గాంగ, [illegible] దాలగంగపా
[illegible] సంతతి కలంగ [illegible] చక్రవర్తి [illegible] ంగ [illegible]
[illegible] లగాంగ [illegible] పాంగ॥

గీ॥ ఉదయరాగంబు వీడిన యుర్వీడు గదేశుఁ దభ్ర పదమునకెగయుచు శ్వేతమగుచు
శీతకాంతి జనాంబుజ ప్రీతిఁ జేయ వెన్నెల గలంగఁ జేసె నత్యున్నతముగ॥

సీ॥ కాండ పాత్రములఁ దత్కాంచరి పవివాడు చెన్నుమీఱంగ కళలయి జేసెననఁగ
రాజిత లీలచే రాజరాజాగ్రణి భూదేవిపైఁ జల్లు బుక్కయనఁగ
సర్వదిక్కాంతలు స్వామి సంతర్పణకాసముపిండారబోసిరనఁగ
బ్రహ్మాండ జాల [illegible] నిర్మాణ ప్రవీణ పంకేజాత లోచన కీర్తియనఁగ
కాండ దిందిరదేవ వేదండ కాండ పుండరీకాండజ ప్రభామండితంబు
పండువెన్నెల తండోపతండములుగను నిండియుండెను ధారుణీమండలమున॥

సీ॥ వనజాతభవ చంద్రవదనా వదన మధ్య విలసిత కస్తూరి తిలకమనఁగ
ఫుల్లనూతన ఘన పుండరీకాంతర మధుపానమత్త బంభరమనంగ
గమనీయ పవిత్ర [illegible] సంస్థిత [illegible] పక్షియనఁగ
పరిశుద్ధగుణ కాంత స్వాంతరాంతరాళ సంప్రాప్తిత గురుతర [illegible] యనఁగ
సుందరేందిర హృదయారవింద మందిర [illegible]
[illegible] నందముందఱ [illegible] వెన్నెలంది నందమై యిందువనంద

తే॥ మానవ [illegible] నిగన్నాని [illegible] సంతోష [illegible] మునిజనా
భామామణి [illegible] ప్రేమామోదము [illegible] ప్రీతిని [illegible]

గీ॥ [illegible] కాంత [illegible] చంద్రకాంత [illegible] నుపుఱను
కేళి [illegible] దేవ రాత్రి [illegible]

కా॥ పక్షీంద్ర [illegible] నక్షత్ర [illegible]
[illegible] వక్షస్థ [illegible]

హా కృష్ణా! రక్షిత దీనసంచయా సురాధ్యక్షా మునాశ్రితా

గోష్ఠి శ్రీవత్స మిత్ర మిత్ర, విధి పుత్రాద్భుత కాంతరా॥

కం॥ నందముని నందనా జగదానంద కృష్ణా నంద నందన వందిత సురసం,

క్రందన కుందరదన వసుర బృందాపహ సుందరాక్ష, దివ్యశుభాంగా,

మంగళం - సుగుణ గణాకర లంకారా! కాళీ కాశేష సాహా!

నిగమ నిచయముల దేహా ... ద్వాపరేశా!

జగదభినుత శక్తి ... కృపావారం

నగధర పరమ దయాళూ! నందగోపాల బాలా॥

మంగళం॥ - నమో గోపాలాయ నారాయణ కుసుమాయుధ ... దివ్యాకారాయ

మంగళాకారాయ మునిజన హృదయ ప్రాణ రక్షకాయ ...

తం వందే ... ...

వేద దుర్వాసో ... మునివర ... ... వేదమయ గోపాలాయ మంగళం॥

గద్య॥ ఇది శ్రీమద్ ... ... కృష్ణ ...

శేఖర ... పవిత్ర ... ... పవిత్ర వేంకట

కృష్ణ పుత్ర రామ ... ... పుత్ర సకల ... ... విద్యలు

వేంకట కృష్ణారామ ... ప్రణీతంబైన ... ...

మహా ... ప్రబంధ ... నంబు ప్రథమాశ్వాసము.

ప్రేమవతీపరిణయము — ద్వితీయాశ్వాసము

క॥ శ్రీమద్బృందావనవసుధా మంజులకుంజభాస [illegible] సురభి
స్తోమపరిపాల గోపస్త్రీ మంకర వేణులోల శ్రీగోపాలా॥

క॥ విను నైమిశవనసదనులు మునులు [illegible]
[illegible] బహిరంగ [illegible] [illegible]॥

ఉ॥ సూతుని [illegible] [illegible] జన [illegible]
[illegible] ప్రస్తుత [illegible] పురాణ [illegible]
[illegible] జన సంచ [illegible]
[illegible] కథా ప్రసంగము [illegible]

క॥ [illegible] సంగంబులు [illegible] సంగంబు [illegible]
సంగంబులు [illegible] సంగంబులు [illegible] కథా ప్రసంగ [illegible]॥

క॥ [illegible] మునీంద్ర [illegible]
[illegible] సం [illegible]॥

క॥ [illegible] శౌనక ముఖ్య [illegible]
[illegible]॥

సీ॥ [illegible]

[illegible] నగాగ్ర సంభ్రమ తపితాగస్త్య భూరుహ శాఖాగ్ర పుష్పమనంగ,
శతమఖ హస్తాగ్ర చారు కుంభాంతర స్థాపిత వజ్ర రత్నంబనంగ
రవి సార్వభౌమ సారథి కిరీటోపరి లలితోరు ముక్తాఫలంబనంగ
రక్తప్రసూలు ప్రేక్ష కల యామినీ రామ చిత్రపత్రలత కస్తూరి రతేజంబు ప్రేక్ష
రక్తబ్రాహ్మణ కజ దదారి జేని ప్రేక్ష చుక్క మిన్నె తూరుపు దిక్కు ప్రత్యక్ష
కం॥ ఘనసామ్రాజ్య సరతవి బునతరుణోదయ విభూతినే పారు క్రియన్
ఘనసామ్రాజ్య సగకవి బునతరుణోదయ విభూతినే పాలె చెసన్॥
కం॥ క్షితులబ్ధ రవాప్య జప్యజ కృతనిర్మల రామశబ్ద గీతము [illegible]
క్షితులబ్ధ రవాప్య జదిజ కృతనిర్మల రామశబ్ద గీతము మెచ్చెసెన్॥
సీ॥ జక్కవలమెలు [illegible] నిత్తు తైలైనిక్క [illegible] నదిక్కు కైగ
[illegible] నవగ [illegible] బులు బులగా
[illegible]
కం॥ [illegible] బెది అగవం
[illegible] తెలిసెన్॥
కం॥ [illegible] నేకంబు [illegible]
[illegible] తమను అరిగనెన్॥
తే॥ [illegible]
[illegible] దూరము [illegible] వెంతెన్॥
సీ॥ [illegible] గూడి చెలగుచుండి.
తాను తావటించు తాంత్రవు లోని [illegible] గూడి చెలగునట్లు [illegible]

గీ॥ ఘనతరాంగుండవై యనకెత్తి [illegible], [illegible] నరసింహ ఘనతర [illegible]
ఘనతరు బహుదాయనకెత్తి దినము [illegible] దిగ్గజ [illegible]
కం॥ తాపమున [illegible] బాహువుల [illegible] దారాదారిన
దారావరాదార [illegible] దారాన
సీ॥ [illegible] పత్రి [illegible] ననందనారాయణ [illegible]
పుష్పగుచ్ఛ [illegible] బుధ [illegible] తదితర
మంజులమునకుంజ గృహంబుల [illegible]
[illegible] ధ్వజాతంబులగను [illegible]
[illegible] గృహంబుల [illegible]
[illegible] మున్దమూరు [illegible]
తే॥ [illegible] తదితర [illegible]
[illegible] మహామునులు [illegible]
గీ॥ [illegible]
పుర వనంబుల [illegible]
కం॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] భువనజాతములకు భువనజాతములకు, పత్రములకు దివపత్రములకు,
ద్విజగణంబులకును ద్విజగణ [illegible]
[illegible] సంభవ [illegible] ముత్తి [illegible]
గ [illegible]

హ్లా_మవతి పరిణయము

నిత్య సత్యవ్రత నియమ ప్రభావ సంభూత భూసుర బృంద పుణ్య రాశి,
ఓజరూపము బట్టి సామ యజురథర్వణ వేద రాశి ప్రకాశత శల్యపేటి
జత్రములు గూడ బలుద్రుమ్మెద సంతు ప్రాయుప కిత్రిమి మేయ చేత కలిప జంగ జేయు
చు క్రమ్మా లోమాయు తామ రసాబ్జగుఖ్యయనేక్రెత్రాగదాయు తిరిగాండ నివము జాలు

చ॥ హరి చరణాయు ధంబు గగనాంగణ సీమ భ తండలంబులన్

దరి కాని ఘేలుంబులు తను దాద్రిత భక్త సమృద్ధమంచు వే

మరు మది నెంచు నంచు మరు మామ మహోచ్ఛయ విపల్లలంబులన్

జరిగెనసంగనస్త గిరి సాను లప్రెవె విచిత్ర లీలలనీ

క॥ హరి దానవ బల తిమిరము కరకాంతి సుదర్శనము గదా దేశ్య క్రియన్

హరి దానవబల తిమిరము కరకాంతి సుదర్శనము గదా దేష్టవె సనా

చ॥ హరికి ప్రకాశమున నాదితిసంతతి నాదిబారుచ

క్రూరవము రాత్రిసంచరుల గర్వము దూలగజైలునప్లినే

హరికి ప్రకాశమున నాదితిసంతతి నాదిబారుచ

క్రూరవము రాత్రి సంచరుల గర్వము దూలగజైనన తెలినా

క॥ ఖరతర గాత్ర జరాను సుకరము గావ తృష్ణకు తత కరములు తద్వతో

ఖరతరగాత్ర జరాను సుకరము బచత్రాబ్లకు తత కరములు మెలసినా

గీ॥ ధర్మరాజు గుశుడు తుష్ణు నేసిన రాజునేజ ... (గ్రా) బధం౦లే, ధ

ర్మరాజ గుబుడు తమ్ముల నేసిన రాజు తేజ మహా బాగ్రా లెనంతా

క॥ కమలాప్తసుదర్శనమున, తమ లజ సద్మత్ర ద్వైరి గర్వము బలె తత

కమలాప్తసుదర్శనమున, కమల జసన్మత్రద్వైరి గర్వము దూలెనా

చ॥ ఇనుఁ డతిదూరవేగిమునరిక్తతరాగముచెందఁ జైనపద్మినీ
వనజదళాయతాక్షి తన వైభవమొప్పఁ జెలంగు భంగిన
య్యినుఁ డతిదూరవేగి మునరిక్తతరాగముచెందఁ జైనపద్మినీ
వనజదళాయతాక్షి తనవైభవమొప్పఁ జెలంగినట్టిన॥

గీ॥ హారిదయాదృష్టి వెసరావరమునందు మిక్కువడి యున్న సారంగముంతలేని
హారిదయాదృష్టి వెసరావరమునందు మిక్కువడి యున్న సారంగముం తవిచె॥

గీ॥ హారితరాభోగములలనాగుణములనాణ్యకములు వనరాశిజెలగెనత్రముగ దాఁపు
హారితరాభోగములలనాగుణములనాణ్యకములు వనరాశి జెలగెనమ్ము...॥

చ॥ దిలఘుబలప్రతాపుఁడగు నయ్యినువేడిమి తోడి రాత్రి శమ్ము
లను డికించరాత్రిచరములున్నతు రాజు దాగంగా బరమ్మునన్
లఘుబలప్రతాపుఁడగు నయ్యినువేడిమి తోడి రాత్రి శ
మ్ములను డికించురాత్రిచరములున్నతు రాజు దాగంగిన నెమ్మునన్॥

తే॥ తమి నిసేంధివి తను నుబ్బి కమలమధ్యభాగమునిల్చినసాని బ్రాందఁ దలఁపనట్లు
తమి నిసేంధివి తను నుబ్బి కమలమధ్యభాగమునిల్చినసాని బ్రాందఁ దలఁపనపుడు॥

గీ॥ లోకబంధివనతరుశాఖిలోకనమునఁ బిలు వనజాక్షి సురమై మొగ్గుచుండి
లోకబంధివనతరుశాఖిలోకనమునఁ బిలు వనజాక్షి దూరమై మొగ్గుచుండె॥

గీ॥ భువనజాప్తుఁడినుఁడు బ్రాంతి తేజముల బొబ్బిలు వనజారిరాజుబాగలకుక్కె
భువనజాప్తుఁడినుఁడు బ్రాంతి తేజముల బొబ్బిలు వనజారిరాజుబాగలకున్నె॥

గీ॥ ద్రిపాదాగ్రపీఠవనాళిమొప్పునద్రిపాదాగ్రపీఠవనాళి నెరిసె
రమ్యబుద్ధ్యాంతతాంతివిరాగమొందరమ్యబుద్ధ్యాంతతాంతివిరాగమొందె॥

వ॥ ప్రత్యూషంబున నతి [illegible] తిమెంబు గాంచి ప్రాభవంబిలన
నిత్యానుష్ఠానాది కృత్యంబుల దీర్చి ప్రముదకేళీరతుండై॥
వ॥ తిన్నెపైన -

మత్తకోకిల - మాసముల [illegible] మాసముల నిలంసి [illegible]
వేసముల [illegible] వనవాసులు [illegible]
[illegible]
[illegible] వినాశముల [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] వనవాస [illegible]
[illegible] ప్రకాశ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] సంభాషణాసక్తి [illegible]
[illegible]
[illegible] సంతోషితుం [illegible]
మత్తే॥ - [illegible]

శ్రీధరాంఘ్రిసరోజకీలిత శేముషీవరదృష్టికై
సాధుగేహము వాసి కుజనుల సంపదన్ వెలయుం బ్రభున్
గాథరస వనలక్ష్మిం బొబ్బను నేమి ప్రయోగ (గత్రి) నెనా
సీ॥ వనరాశినస రాజీవనరాశివర్ధిష్ణుడు పవనజాంతద మోదయుండు.
తతపుణ్యజననిషేవితశోభాతిశ్రీమత్తమగుణగణాసాంద్రితుండు.
దానవకులజలదంబులకు హరింపు ... నిర్వృతవంశ చక్రవర్తి
గరుడగంధర్వసద్గతిను ... కీర్తికందర్పగుణయుక్తశక్తికాంతి
విమలసద్వర్ణనిఖిలాగమాంతవర్తి నవ్యవనమాలి కాభారినగధిహార్తి
నిఖిలసత్ ... సంధిజోహా ... నుతుడు మాధవుని ... మాధవుండు
సీ॥ చందనాభ ... రాజదిగ్గసంచార ... సుడు.
పాంథజనాళి సమ్మర్దన పంకజ నాయక సేనాధినాయకుండు
ఉత్తమపరభృతసత్తమ లోక శబ్దగ్రహానంద దధ్వనివదాన్యు
డంబుజాతరసాంత నాంబుజాతోద్భవ మధుపానమధురతరమానితుండు
విరతాహాళిమత్తమయూర కేరశారికాబృందమదహంస సన్నుతుండు
చిత్తసంభవహృత్సరసీరుహప్రహృష్టదళవసంతుండు మొల్లప్రసూనమయుడై
తే॥ తంతుడు తారకాసురవితంపిత శస్త్రముల బాబ్బ తా కునే
కాంతుడు దికసమాగత పితప్రబలాళిసమూహ సాగసా-
త్వంతబలప్రమోద హృదయాంబుజకాంతుడు నవ్వసంతుడు
సాంతుల శాంతకాననికాంతు ప్రకాంతునిగాంచె ... నాకి
మత్తము— తారకాసురు ... దైత్యులు దారా ... నసునా

సీరము ఖ్యాలం బాలుం ద్రావిన చేతి పొంగ తేత వారు నా
వారి జాపను తాడం దెబ్బన వైరి గర్వము బ్యానవే
జారుం డుమ తొగుండగ నాతసార వం తం డు బుత్త్రి మా
వేరుం బాడు నం ద్రుంచు నంచును వీరితాం నం డు దెబ్బగా
నాతి కొం గండ దారి తేత బువార్బ దీన త తొదనస
గౌరవ బ్రితి వబ్రి వీగ ల కారె త్రిన వివి చేయుం గాం
గారి తిన సఖ వేత్ర త్రాసను కూ లై యా గం గాయుము॥

చ॥ ఆనిన వసం తుం డిట్లని యె నత్య త్తగేశుం డు దార బ్రాపవతా
నివిరు తిం బాగవ తిసెతి మునిప్రవరు రావి నిపింపస త్రపం
బన యు ను నె యు యుండె నిక నార బు వారలం గూర్చు శక్తమే
వనము నిరాజిం గాను మున వంచిన వానికి నేకహంధ్రవే॥

క॥ ఖలీనిన తం డు బల్కి మారుం డు పబ మాయు సాకు మార్గ్య ములూలన్
గేయు యుం దాయు యు విజ యు యు గాంచుచు ప్రసిద్ధాన రాత్త్ర గుత్త్ర గ సెప్పన॥
గీ॥ అప్ర యూం రాజ్య ముఖ్యం త్రైయు ద్విపుం జాబ్ర సతిర తిదేవి ఇట్లనసము తమంగ
ప్రాంత నట్లన నెం బుల్యు త్తె యు యుతె నుతథ్యముల గాగ నమ్మ మీరు మిథ్యలనక॥
గీ॥ ఇమ్మహోక్తు యుం దన్మని యుండు పాన జప ముసేయగనే వేగిన నిన యు ముగ.
మూడుం జాలకను మ తోడుం గుండుం జెసి భంగ మొనరింప పాపసంభ వము గల్గ॥
చ॥ ఇది విని యు బుంధని మ్మున తుం డ్లిన కంపము నొందు ద్రాత్రి వ్రాదములు
మా లు నవి లు తలించుప యొక్కు లుగల్గ దిత్త్వ బునీ పదము లవేశం బాలు జులు
ఇపారబల తృ్ము గాన మాన మొను దనమ హా దివ్య రాధ్ర బు దిను ంబిది గాదె వనెం బయాచినన॥

కం॥ దురమునకైన వేల్పు బారినైన మనము శత్రు గులమును దునుమ బెదరక
పదుమను వారలెగాని సమరంగంబున వెనుకటి పన్నపు బుద్ధి గనావె॥

ఉ॥ భూరథుఁ డాగమాశ్వుఁ డహిపుంగవ [illegible] చెనంత [illegible]
బ్జారథాంగ చక్ర బోధుఁ డు వరాననసారథి మేరుబాణుఁ డు [illegible]
గాలి తేర [illegible] దిక్కున [illegible] వనారి [illegible] ప్రపం
చ [illegible] పాలి నీవ [illegible] గాంగ [illegible]
గిరి గారితి [illegible] వంద [illegible].

కం॥ ఉపరి మైన సవతార్యము/సవరణా గావల యుసంబు శత్రుఁ డు దలఁచెనా
అవివేకి రీతి నీవది/వివరింపతనే తనంచు వింటివి తరికనా॥

మ॥ నియతిన్ సూరులు మున్ను చెప్పిన స్వయం తీర్థాంతి పరాంస్తారయంతి
యనే వాక్యము నీవె ఱింగియును దుర్నీతిన స్వశక్తి [illegible]
త్ర యశక్తిం బరికింపఁ జాలక యుద్ధా పాత్రోద్ధత యుత్సాహపరై
భయ వైరంబు ప్రతారణాంబు గనుసం పాదింపఁ [illegible] యుసా॥

మ॥ బలవద్ద్వేషము తూద వెన్నారికి నీవంతంబు చేతూగదా
బలి విద్వేషి సహాయుదంబు తినమంబా [illegible]
[illegible] నెవరా [illegible] దైత్యా జీవయు
న్వలస [illegible] మెఱింగి పలెక్క గను మానా [illegible] పలనా॥

ఉ॥ శంఖము చక్రమంగదయు [illegible] శార్ఙ్గంబుల యుత్త
మాత్రిపురసేన [illegible] మేటి తాబున సంఘము కామ గెల్చుట శంభుఁ [illegible]
పిసు [illegible] సాధన మటన్న వమర్పనిబును వెలుంగదే॥

మాధనదసఖుండు రౌప్యాద్రివసు ప్రాగ్ధరమందిరుండ ద్రష్టమూర్తి తాం

వనుండు [illegible] వైరిపురాంతకుండు దుర్గ దన్నిటన్

ఘనుండదిగాన సంతతముం గష్టతరాబలవద్విరోధతాయనన

వచనార్థిమాపు హృదయంబున నమ్ముము ప్రాణనాయకా॥

కం॥ భద్రహాయుండతనేనని యభద్రంబదిగాన మాని బ్రతుకుము జీవన్

భద్రారాశి పశ్యతి యనే భద్రార్థంబె యుండగ తున్నభద్రంబగునే॥

తే॥ వ్యగ్రమదియొత్తులు కంబుగ్రీవాత్తులనికానుకఖానత వినుసూ

ర్యాగ్రణులు యుక్తియుక్త వచోగ్రహ్యమ్మనంగ వినవేసుమది వ్యాస్తా॥

చ॥ కమలజబాణ సాధ్య శిశికంఘుని హైజనమేలు గాదు తా

మమున తనించు బుంపదని మాటికి మాటికి చాటి చెప్పితిన్

[illegible] పి [illegible] పరమార్థ విశేషము దెల్పుమన్నవు

డ్యాగమునను [illegible] పాపమెదుకొనను మంచి యనంగ [illegible]॥

బలమున నంధకాసురుని జంపె పురంబుల గెల్చె మృత్యువా

[illegible] కరశ్రమున [illegible] కైసెను కాలకూటమున్

జవమున ఫాలనేత్రమున జంతతం దాలిచె నట్టి గుప్త [illegible]

నలు నను [illegible] వైరఘ్నీకె వల్లభ బల్లుగ [illegible] యనే ఆకినా॥

సీ॥ సర్వకంఠముండై [illegible] వ్యగవచ్చు శివతపోభంగంబు సేయరాదు.

ఘనవిషపానంబు గావింపగావచ్చు శివతపోభంగంబు సేయరాదు

గంగాతరంగిణీ [illegible] గవచ్చు శివతపోభంగంబు సేయరాదు,

తాలువతిమానైన గదరిపోరగవచ్చు శివతపోభంగంబు సేయరాదు.

నచ్చువను పసులూనరింప నచ్చు భంగమందు నేయ్యరి లాభంబు నొందు

చుందు దినభంగంబు దోషంబుగాన మానుమా ప్రయాసకరణాలే తెరగవగ మూర్ఖ॥

కం॥ ఆ రాజవదన సతి రతి యీరీతిన్ బలుక మారు తెదవలూపుల యింద్రాతపసనా

డు పలుక్ విహారించి దలంచి బహ్వు సాహసమతియై

కం॥ బాలా! దర్పణసామ్య క్షేమా లా! బాలాస్య పాలపాలిత్యా భాగనీ

వేలాటి చెల్లునేలా నాలాగ నృపుని ...

ఉ॥ రింబు జనేత్ర పుత్రకులనేనంబు పుణ్యప్రసూనం దేనంబు వం

చారంబుత ద్వారినంచు ... కార్యము సేయుదునంచు నెంచి శ్రీ

రంబు దలంచి వేళ్ళు ... విరాంబుగ వేడిన సేయుకున్న నా

పంబను ... నమ్ము ... గతి॥

ఉ॥ యింనుకు సేయుతూ పదిని ... సరిరంచు నా

నెందుకు కీర్తి ... మహిసన్నిధి ...

నందన ... నన్నిలు ... దవంబున నన్నున

చ్చందము నేనెఱుంగుదును సాగును ... నీవిక

ఉ॥ ఇంతియు రాజు నిక్కరమహేశుడు చంద్రకళాధరుండు నా

మంతము మూని దేవముని మన్నన ... సేయగా

నంత ... నేనజని యూతనికొఱకె వేచియుంటి నన

వంతల బొట్టనేని ... తృతపస్సు ...

కం॥ తనమన మునకాయనప్పుడు ...

దనినుడివిన నినునే మునతనకొఱకె తెచ్చుకున్న దానెఱుంగునని

హైమవతీపరిణయము.

మ॥ విబుధానీకము నన్నువేఁడిన దయార్ద్రస్వాంతమయిత్రుండనై
సదనంబాసిన నగప్రాంత గుహ్యస్థానమెచ్చిన భక్తిజ్ఞానవీవినే
విబుధప్రీతి శివాద్రిక్షేత్రము మహోగ్రోద్యద్వనంబునఁ జే
ర్చి సంతోషము గాఁ దినాంతము లయ [illegible] త్రింశత్ప్రత్యేయ
స్థవ [illegible] వచ్చినట్లు నేను నిత్యము [illegible] మాదిని॥

గీ॥ దాసు దెవ్వఁడు [illegible] బాసయనుచు [illegible] తనవాక్కు [illegible]
[illegible] తపమునకు [illegible] నను శరణ్యమై భాసురాంగి॥

కం॥ నారిజసంభవ [illegible] సృజించెనట [illegible] గరనగము
[illegible] నీలకంఠ [illegible] నేత్రే॥

ఉ॥ అంబిక నన్నుఁ [illegible] వహించి [illegible] గాంకమ్ము
[illegible] మగాంతరా
చెలుకనదబ్బు గాంక పితపెద్దలు [illegible] తపించుగాతనే
పతికినపలుకు [illegible] కగునే [illegible] నగ॥

ఉ॥ రాని [illegible] నంబు తను [illegible] గాని రా
మానదు [illegible] వినన
[illegible] గాని
రాఁబోను [illegible] మితో॥

ఉ॥ [illegible] విటు [illegible] గాకు సతీ! [illegible]
రాంగ [illegible] నేను దేవా
[illegible] ప్రార్థన [illegible]

స్త్రీ ధర్మము చెప్పితి వినుము ధార్మికులు మెలగు నీతుల [illegible]

గీ॥ ధర్మపత్నిత్వము సుమ ధర్మంబు చేసి యుండి ధర్మమూర్తి గా స్త్రీ [illegible]

ధర్మమునకు తాన ధర్మంబు చేసిన [illegible] ధర్మము గునే॥

గీ॥ ఆత్మంబు [illegible]

[illegible]

గీ॥ సర్వసు [illegible]

[illegible]

కం॥ [illegible] ధర్మం

[illegible]

సీ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

తా॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

జీ॥ [illegible]

గాధలు [illegible] చెరము [illegible]।
సారె సారెకు [illegible] నాథుల [illegible]
సారస [illegible] సంబ [illegible] సారస [illegible]
[illegible] నాథుల [illegible] నేరుగారు, [illegible]
[illegible] పల్ల [illegible]
[illegible] మం [illegible] నుంచి [illegible]।
మంద [illegible] సంగ [illegible] వులకు [illegible]।
మం [illegible] మంతం [illegible] నాస [illegible]।
ఇం [illegible] వృత్తంబుల [illegible]।
మం [illegible] నంద [illegible] దేవతానంద [illegible]।
సుందరీజన [illegible] మందు [illegible] సందడింప
నంది [illegible] సుందరు [illegible] వనంబు
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
సుందరీ [illegible]
[illegible]
నానాభరణంబుల [illegible]

సేనలౌ తన్నిరువంకలంగాలువ భాసిల్లిన శరదభ్రంబునన

సురాసుర్యంతమును సమ్మోదింపంగ నవ్వెను సూర్య ప్రభాతింపబనెడి

తే॥ భగరాజ్ఞమును నిత్యామరుఁడు భగవానుఁడు భగణ భ్రమండు ఘనసనలరాజు భగస

రశిసాగినవ వినువు భగవత్తింగ రాయెక్కి లగనుచు భగవంతి మెచ్చెను॥

కం॥ హారకాలముల కిరువ్రగతునన్ వినదనగననిరల ... భోగము త్రాంతమునయా

ష్పకముల విమానంబు వెస్సపిరసిలనగు గార్హ్య రవి ... దేవత గాంచన

సీ॥ శ్రీవనస్త్రీయు వాక్యు నీళుఁడారింబిన ఋంతి రన్నక్ష్మీవి నాదరింపతున్న

శ్రీపర హంసలు బాహుఁ జేరినట్టి భారతిరి దేవ హాంబున గలయతున్న

శ్రీశుకసంతతి సాంబ్రాజ్య చెరి యుకాముంబునఁ జేరుతున్న

శ్రీగుర్భ్రాశగబ్రాందమాన్యంబు వెన్ని శ్రీచిల భక్తాని శక్తింపతున్న

ఇక్కివక్రాధిపతి తన కౌదుపనిల్లి నింపుమీఱంగ సతి హారింపతున్న

యనుచు గాంపుల నారావపద్యాల్సు వెల్ల నాడు చెయిరి ... నంద

నఁ చాలు లగంకులు వీడిన నాడు లచాడు ... లంకిన నిదేమ కరా

మాటింవాక తశబగ్రాల ... సద్గురుమ ధ్యాత్రి జైలంగనా॥

చ॥ చని చని మానకేతనుఁడు సాగసగంధిన ... మెప్పెనున్

వనజదళాయతాక్షి హిమవంతము గంటె ... శాంతద్యావత్యా

ననగిరి మల్లికావతు ఘనప్రబంధనను శబ్తైకాంతమునా

నసమ ... వైరి కన్నులు వప్పి చిబుంబిన చంద్రనాకమునా

సీ॥ శ్రీనవనాగపద్మనాభ [ధం] కల్పప మతరాదినవవిధిమాని తములు.

శ్రీ రామ పాదాబ్దన రాజీవ దళగీవిచిత్ర మానచరసుందరి ... తములు.

ఘనవృక్షజాల మార్గప్రదేశాయత వనజాత సంతానదైవములు।

హరితరత్నాకరసింధుగుణనగసందోహ పవనాంబరసని వాసస్థలములు,

బాలబాలవనజాత మందాకరములు, భువనసంభవ [illegible] శతయులు,

నవని [illegible] గాన, యిది యెనవలగాక యనల్పలకనుచు॥

చ॥ ప్రకమునం చూచిచూచి జలపూరితసింధులు దాటిదాటి గా

ప్రకన [illegible] గాంచి [illegible] జనంబుల నెంచి యెంచి భూ

ధరముల నాగి నూగి వసుధాధ్రతులంబుల జైరిజైరి భీ

కరహిమకాంతి [illegible] గన్నాని గన్నాని కంటు [illegible]

తే॥ ఇది [illegible] నుహిమశైలము సర్వతాల త

త్రైపగత [illegible] సదాప్సిరజాలము న [illegible]

[illegible]

కటకచరణ [illegible] కరతంపిర సాలము సప్రసాలమున॥

వ॥ కాంచి తత్సమయంబున॥

సీ॥ సకలాగముంబుల సర్వ [illegible] ంబుల [illegible] దైవతగు దాని

పుణ్యాశ్రమాణిశ్వర [illegible] ంబునని [illegible] దాని

జనకపాద్యుల గుణాని [illegible] దాని

[illegible] దాని,
భూతనిర్మల వంశసంభూత [illegible] దాని
రాజ [illegible] ప్రసిద్ధ [illegible] , పుణ్య [illegible] భూమి గాంచె॥.

వ॥ అంతట॥

సీ॥ [illegible] దాని.

మెండుగా మొలుచు దాల్పుకుంతల తరంగిణి రాగాల సవరింపు తుందుదాని.
నాసాగ్ర దృష్టి విన్యాసనిమీలిత లోచను ద్వైమేలు జూచుదాని.
ధ్యానయున సంప్రాయుక్త ద్వైతమేను మఱుచుదాని.
జ్ఞానగానపరశక్తి ద్వైతరాగాల దాని [illegible] పాత్రిదాగుదాని
మొండిరాజ మునం ప్రియ [illegible] గిదాని [illegible] భాష [illegible] నాతి [illegible]
వేడు మఱి యిదుము.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క॥ కంజాంజాతలనేత్రు మహితింపు మహాదేవు సన్నుతింపు ముదమునన్

సంచరకరణాస్త్ర ముఖాన దృఢంబైన పని సాగున నిరాలంగ గనంతనా॥

చ॥ మరుఁడు మహావిభూతి పురమర్దనుఁ గెల్వఁ దలంచి సేనతో

నరుగుటఁ జూచి యంతఁడు హరాదుల నెల్ల ఘనంబుగా నభో

కరుఁ డిట నిల్వఁ బోకు మదకాండములం దను వేయునంచు భీ

స్తరుఁ దతిభీతుఁడై చరమశైల తటాటవిఁ దూరె నంతటన్॥

సీ॥ సరిజాంబికరాజశాసనము వలన తాలి పురుషుండు పడమటి కడను వేయు

నాయకుండైన యిమ్మహాదేవుని సంగసాంద్ర రాగంబు బల్గెఁ దత్పుండ్రముండు॥

కం॥ మదనప్రభావము [illegible] గదలిన మదనాంగమనఁగ ఘనతిమిరము దు

ర్మదమై జనలోకభయంకరస్ఫురదమై వెలసెన్ దిశలఁ బటు దర్పమునన్॥

తే॥ తిమిర[illegible]ము మీద తిరమైన నింగిజోదాలు బుట్టు నడుమ త్రేలుచున్న

ముత్తియంబులనఁగ ముత్తంబులైయె తారల దనర్చె తారలంబరమునన్॥

తే॥ హరుపై దురమునకేగెడి మరునకు బాణంబుగాగ మది నెంచి శశీ

వరుఁడంపు తాత్తమొల్లల విరిగుత్తియనంగఁ దోచె విధుఁడవ్వేళన్॥

కం॥ చంద్రికను శివతనుద్యుతి చంద్రికయును కలిసి మెలయు సంతోషముతో

చంద్రార్ధప్రాపై మన్మథుఁడింద్రసుధాప్తి బలిమె నెంతయుఁ బ్రీతిన్॥

శా॥ త్రిభ్వాలగంటియును సన్మహేశ్వరుఁడు ప్రత్యక్షుఁడై యుండఁగా

నవ్వీరాగ్రణి మన్మథుండు ఘనదర్పాధిక్యతాపంబుతో

వహ్వా! వీరరసావహుండనుచు తా వేవాయుంబు లూనెంచి దాఁ

బువ్వుమ్ముల్ జక్కయించె నగ్గిరిశుపైఁ బుంఖానుపుంఖంబుగన్॥

శా॥ ఆనాళీకశరుండశోకము ఇసూనాస్త్రంబు లీశానుపై
నానాభంగుల నేయఁగా నచలుఁడై నంబూంచి చిత్తంబులోఁ
దానూహించి సనాళకైరవసుపద్మామ్రాత బాణాంబులన్
జ్యానాదంబు చెలంగ నేసెను మహాసంరంభదంభంబునన్॥

శా॥ ప్రత్యాలీఢపదస్థ దర్పత ధనుర్జ్యాముక్తపుష్పాస్త్రముల్
మృత్యుద్వేషికి మేననాటె నహహా మీనాంకుఁడే వీఁడే
యత్యాశ్చర్యము గంటిరే యనుచు దేవాదుల్ నభోవీధియం
దత్యాసక్తిని నిల్చిచూచిరి లతాంతాస్త్రాంధ కాంధాయలన్॥

ఉ॥ ఆ చెలువంబు చిత్తభవుఁ డార్చుచు నుత్పలనేత్రజాతనా
రాచము లేయఁగాఁగనవి రాజకిరీటుఁడు రౌద్రదృష్టిచే
చూచిన యంతమాత్రమున చూర్ణితసుందరదేహుఁడై చెల్వడా
షాచరదర్పకుండు సురసార్థగణంబులు తల్లడిల్లగన్॥

వ॥ ఇసమయంబున.—

తే॥ పారిరి గంధర్వాదులు పారిరి సురలు మునిపుంగములు సిద్ధగణంబుల్
దూరిరి తాంతారంబుల దారిరి తను తావులకును తాపసవర్గ॥

తే॥ ఏత్తరి చిత్తజుసతి రతి, తత్తరపడి చిత్తమందు తహతహపడుచున్
చిత్తజవేదన గలిగి విపత్తున తత్క్షణమె పుడమిఁబడి మూర్ఛిల్లెన్॥

ఉ॥ అంత ముహూర్తమాత్రమున తారతి వేచి జగంబుఁ జూచి యా
వంతతు వింతనొందుచు భవిష్యదనాగత వర్తమానలో
కాంతరతార్థవిత్సతి మహామతి గావున ధైర్యమూని వి

హైమవతీపరిణయము

శ్రాంత నితాంత తాపమున శంభునిఁ జూచి విసంగనిట్లనున్॥

శా॥ నీవే మానవతీలలామ తాపస్త్వై నీబాష్పు వానాది యా

గ్రామ ప్రాంతముఁ జేరి వెళ్లి తపమున గావింపఁగాఁ జూని ము

ద్ధ్వుం డార్య్యాలు వేఁడ నీకాంతు నేతేంచ నగదా మైత్రికై

భావంబాత్మ నెఱుంగఁ జాలక వృథా పాపంబుఁ గావించితే॥

వ॥ పరమేశుండని లోకపాలుఁడనుచున్ భక్తప్రియుండంచు శం

కరుఁడంచున్ పరమాత్మమూర్తి యనుచున్ కామప్రదుండంచు నీ

శ్వరుఁడంచున్ శివుఁడంచు శంభుఁడనుచున్ సర్వజ్ఞుఁడంచున్ విభు

ఝులు లనే మెచ్చెదరంచు [illegible] సర్వాంచిటిన॥

ఉ॥ ఈ పైనరించు కృష్ణము నకాష్టముఁ గూల్పఁ దలంచి నట్టిచే

[illegible] విభునర్కి చేసితివి [illegible] నిత్యమేగదా

భావమునందుఁ జూడుమిఁక భావజునేరమొ నాది నేరమో

[illegible] నేరమొ [illegible] పిన॥

మ॥ విలసత్పుష్పములుం బూని పుష్పశరాగ్నికై విదగ్ధాంగ్ని భజించిచ్చిని

లలనా నీకు ఘటింపఁగాఁ దలఁచి [illegible] ని

[illegible] శాంత వాఁడవెకా! శాంతంబెల నీకున జగం

బులకున్ త్రాసముఁ బుట్టఁజేసెదను మత్పూజ్యత్వము ప్రాంగణన్॥

మ॥ అని మానేశపవిత్ర భామణి మహాహంకారసంయుక్త స

ద్వినయ [illegible] జితనిష్ఠ రోత్తలటు సాక్షీవద్ధైర్యతన బల్కఁగా

విని బాలాంబుజ వైరిధారి యగు నవ్విశ్వేశుఁ డూహించి యో

వనితా నీవెట్లుండ ధర్మము గానే వర్ధింకతెగా సింపఁగనే॥

క॥ పతులు సవరించిన, యేవేళ సెగాకున్న యేవిధనైనన్
మేలును కీడున జేయుఁగ, తాలిమి ప్రభువెవ్వరికిని తంబాత ముఖీ॥

త॥ ఎలా శర్వాంబలుకుట? మేలా బాలాభ్యస్తాపు లారదాకిన
బాల నితాంతిని దూరుట శీలము గాదు మగఁబూను శీతలదృష్టిన్॥

శా॥ అన్యాయా నీ తపతాయి తెవ్వరు త్వదీయ ప్రాభవాద్దీక్షాసి
జన్యానూనస తే మహాత్మ్య ఘనదీక్షా జూంచితే లోకసా
మాన్య ప్రాకృత వృత్తి నొందఁ దగవే మాన్యత్వమున్ వీతిప
ర్యన్యశ్వాది దిగీశసన్నుత మతే సాధ్వీ రతీ శ్రీమతీ॥

క॥ తాలిమి మేలొనరించును తాలిమి పుణ్యంబు లిచ్చుఁ దాలిమి బ్రోచున్
తాలిమి శుభములొసంగును తాలిమి కాన్యసనానొసఁగు తత్త్వము సాధ్వీ॥

క॥ అని యూరట చెప్పి శంకరు- వనుగుణ్యగా తా వఁదగ వి భంగతి నైస్త్రం
బునతు వెలుగంది ఇట్లను గుణతతుల శాంకరి ఁదగుమతాఁ మినితా తోసనే॥

సీ॥ నీ ప్రాణనాథుండు నీకు బాణాయంబ సంగుచున్ జపించు మంగళాంగి,
సాంగుచు నైనే తు సంసర్గానివగ నర్తనలుసల్పు నిత్యంబు నరుము మౌఁ ఱ
అంగశూన్యాభ్యుదయ్యనన్య వియోగసం సునా ప్ర వేదం శగఁనకి
శాంభవాంగనఁ జేయుఁదాయు ననచర జీవివై పతితోడ జెలఁగు
మునరతి మహాసాధ్వి మతిలోన, తుతుకమొదవ, సిగ్గుపడియుండె తుం
డెను శివుఁడు మెచ్చ, నమరసంతతి పుష్పవర్షములు గురిసె
దేవ దుంధుభిరవములు దిసలఁ జెలఁగ॥.

క॥ అచ్చట వారలు మెచ్చిరి యెచ్చోటనునైన చిత్ర మిట్టిది గలదే
చెచ్చెర వల్లభుల మఱలం దెచ్చెను రతి వేగ నితర తెఱవల వశమే॥

క॥ క్రిని లోకులను తిసే యుంగ మనసిజు తోc గూడి వేడ్క మల్లడి గానంగా,
వనజాక్షి రతి యుం జనియెను గనగహావము నతు మహా యు దంచెద గదురనా॥

శా॥ కాకోతిన్ రతిసంతసించి జనంగా నేశుంతు చిత్తంబులన్
కూర్గ తర్పంబున నర్పితా హస్రతి సత్రాణుం దనై జేసితిన్
శ్రీ రాగ్రసర యూరతి నుంకి నిం చింతెన మహాతాపినై
బిరంబె యుటు నుం తనంయు జనియెనె జ్జి యుం ము కామ్యాత్రికనా॥

సీ॥ తగ్యము దై తెంయి తనపైని శంభుపై పూంవ్రుంపు మ్ములనేయు బూనుటయును.
దానమహేశుంను మానసజాంకు నసంయునిcగా త్రైసి చెరిcగుటయును.
గావెకి కోపించి దష్పకస తిరతి వంచాస్య లెఖ్లిం నిందింయుటయును
భూతేశుc గాదిబాంబి పొంగు తనుకాక్షి ముచ్చిత తాపతి నిప్పుటయును.

గీ॥ సద్యాతాంతి పతిcగాంచి జగుటయును, ఇద్దమదినెంచి శంకరుcడేటుటయును
గాంచినది నెంచి విస్మయాకని [illegible] గాడ్య గిరిజ గిరీశుని మదిని ప్రసరభసమున॥

చ॥ వరతపమా చరించి సుర నంది [illegible] శంకరు [illegible] త్రైసి [illegible]
సరసిజ సంపన్న బాంధల ససంభ్రమమొందగ [illegible] దెలంచి భగా
గరవరపుత్రి సంతసము తప్పకయు వీక్షవచి [illegible] గ్రాసమున్
మఱియు తవేకభింవమున మాను గబూని తపంబు సేయుcగనా॥

గీ॥ త్రిణ్ణ వర్ణునై [illegible] టయును బితాప్తి [illegible] దినెంచి చంచలనంబ [illegible]
[illegible] తికల్చు [illegible] గాహానంబు సేయుగతి తిగమె [illegible] మెఱసె॥

గీ॥ జలదజాలవాఁను కన్నక్రజాలుల తోడ జలము సంగెదవహాలవృత్తిఁ జెఱుప్రదమును
పరమదయచేత నెలుఁ గెత్తి పలికెనన(ఁ)గ నుత్తరాశను స్తనితంబు హాళ్వైనపుడు॥

కం॥ క్ష్మాకాంత ప్రైని ఘనపతి, ప్రాతట ముగఁ జల్లనచ్చిపన్నీరనఁగా
ఉత్తానందము సే [illegible] చు శేర వర్ష [illegible] గురిసె న్నిశాంతరత్నై॥

గీ॥ ఘనఘనభుజంగు నిలబలునంతఁ తాకె, వేమురుగ నుబుకేశిగూడు వేళ
హాళినానకిం పనర్చ కఠ్చజాలంబునఁగ, తల్కతాఖిల ప్రాబమోద గణము దాఁచె॥

గీ॥ జలదవిల్లు భ్రమభోగసంభూతాభ్రా నముగ [illegible] ంగిన ద్రాంగకె జలజము ఖకి
రచింపనిం వెనపులకాంకురంబులనఁగ సస్యములు మొలచె ధాత్రిశాస్త్రమందు॥

గీ॥ వాశిధరరాజు మేదిని [illegible] మీద కురిసి పెనుఁ జల్లు మత్తు శ్రింపు
మల్లికాఁ బూలములనఁగ మహిముఁ దనరిన రకవిఁ గ [illegible]॥

తు॥ తాలకీరాశుఁ బజాంబుప్పు జాలంబున నంజ కెళ్ళు జాంబను తెలిన
తాలినపాలిక గ్రావెన, భూం [illegible] మేఘపుంజముదర్శ్మై॥

గీ॥ క్ష్మాతలాంగణము నజలధరంబని యెడి చప్పరమున ప్రేలు సాంద్ర దీర్ఘ
లవిపటోపితా శలాటులగతిఁ బారె వర్షధారలట్లు వసుధయందు॥

వ॥ ఇట్టి వర్షాకాలంబున —

క॥ పిడుగులు రాలిన నెంతయు జడియుత పడు గర్జితముల నంతట జడిలో
దడియుచు వరదీక్షా విధిఁ దడుఁ దప మొనరింపఁ బూనె గౌరి తివముగాన్॥

గీ॥ సర్వదినకాలి పాలిత శాలిముఖ్య సస్యములు బండె వర్షాత సమ్మతముగ
నమ్మి చేసిన భూదేవి నరులకాసఁ గుతామి తొర్డఫలంబులు గాశమయునే॥

చా॥ తెలతెలవారె మేఘములు దిక్కుల ప్రస్ఫుట మయ్యె రాం(తు)లన

కలకలలాడె వెన్నెలలు తర్దము లింతెను తాసె పుష్పములన్
తళతళలాడుచుండె తారలవంతర బూడె కుట్మలన్
జిలజిలలాడె నీరములు చిత్రముగా రవవేళ నెల్లెడన్॥

వ॥ తదనంతరంబ॥

సీ॥ గిరినేశ్వరాలాపగానగంగలతోఁ దాంతతంపితమానవప్రజంబు
నిఖిలలక్ష్మిసాహితాంసిబాధ తాశేషపద్మాంరాగహృన్నర్మితాఖిలము,
సకలసమిజ్జ్వలసాధుపూజితవృద్ధభూమసంయుక్తవాతూలసమము,
ఘనకీర్తకస్తూరికాగంధకర్పూరసన్నద్ధవస్తుసంభావితంబు,
[illegible] సంగ్రహత్రిలోకము శ్రీంకసుపమిళలభింపనాపుగాఢమిళితంబు,
జగము బదీబంత వేగుచుబ్రైమగాబడు గ్రంక, నమరెనకలంక శ్రీనకాలాపుల నరసర,

తే॥ అస్తి విశేషశీతసమయంబున భాగ్యతి దేవవల్లని
స్త్రీస్త్రి [illegible] కనకాంగన కుమ్ముకబంధనె [illegible]
గక్షి [illegible] నైనె [illegible] నెవ్వరి [illegible]
నిక్షిప్త [illegible] మనంబున [illegible] గనన్॥

చ॥ శ్రీసామములు విస్తరించె నకలన్ని గృహశ్యామలత్రైందా కాంతిని
[illegible]
[illegible] తుహిరవత్తుత్తున
[illegible] వేసవి దేశవంత [illegible]

కం॥ [illegible] కరకిరణాదిశీమితనరసుఖ సృగసుతగమువ్యసానాంజంతుమా
[illegible] వెరవాప్తవసింపి రక్షి వేసవి వేళన్॥

క॥ పంచాననలమధ్యంబునఁ, బంచాననమధ్యమైన పాశ్చాత్యవేత్తన్
పంచాక్షరిఁ జపియించును పంచాస్యనిభైన్ని పార్వతి [illegible] రంగరమందునన్,

వ॥ ఇవ్విధంబున వర్షర్తు శ్రేష్ఠసమయోపహారాత్రంబుల నచలపుత్రి
పద్మాసనస్థితారాంతరంబులందు [illegible] నిరాహారయై యుపవాసవ్రతస్థి
రతఁ [illegible] గడపుచుండెనని సూతుండు శౌనకాదుల కెఱింగించెను.

కం॥ గాంగేయ కుమార సంతోషిత గౌరవిని [illegible]
[illegible] చెలి [illegible] ఖల [illegible] (శ్రీ) [illegible]
[illegible] కళాకర [illegible] [illegible] వృంత [illegible]
[illegible] పినాక [illegible] విపులాంప [illegible] తాం॥

తే॥ గౌరీపాలగౌరీపతి [illegible] గౌరీపాలక [illegible]
గౌరీపాలిత [illegible] గౌరీపాలక గౌరీపా [illegible]

మంగళము — సుమనస్సేవిత శివాయ! [illegible] తములఁ [illegible]
[illegible] లానుకూలాయ!, తమ [illegible] తాంగనా [illegible]
[illegible] శమ [illegible] తజాయ! సర్వ [illegible] ప్రదాయ! ॥

గద్యము. ఇది శ్రీ మద్యనంత [illegible] వేంకట [illegible]
[illegible] కవితా ప్రసిద్ధ [illegible] వేంకట కృష్ణ [illegible]
[illegible] సత్కవి [illegible] కృష్ణనామ
[illegible] పంచాశత్ [illegible] ప్రబంధంబునందు
ద్వితీయాశ్వాసము — సంపూర్ణము

హైమవతీపరిణయము — తృతీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీమద్గోపసరోజాక్షీ మానసవనవిహార శృంగారపరం
ధామ, నుతసోమనీరదశ్యామలరుచిజాల దివ్యగుణగణలోలా॥

శా॥ ఆకర్ణింపుము శౌనకాదులకు బ్రహ్మర్షుల్ మునీంద్రుల్ ఘన
శ్లాఘ్యుల్ సర్వగుణోపవీతు కరుణాశుంభద్ధృదబ్జాతు స
త్సౌఖ్యానందసమేతు సూతునిఁ గని నిత్యైకశాస్త్రభావంబుతో
నాశ్వాసముద్ర! ముందు కథ నిర్వాహించి వేచెప్పువే॥

క॥ అని వేడిన మునిజనములు మనమున నతికౌతుకంబు మల్లడిగొనఁగా
ఘనసూతుఁ డిట్లు స్మరణంబున ననువొందఁగ నిను దలంచు నంత నిట్లనె నిటులన్॥

తే॥ [illegible] నుదెంచి నిజమహాసిద్ధము నన
[illegible] గనతను [illegible] నిట్లు చెప్పుచుండె నిటుల॥

సీ॥ సన్న్యాసి [illegible] విధికి నేగుచు వెళ్లె తనము.
[illegible] యమునాతీరమున దగునె సేయ
తపమునకేగి [illegible] సన్నిధి జేరిన మదనుం తపింపంగఁ దగదె
చేయుటకేగి మా చిత్తజాతుఁడు [illegible] నట్లు సేయఁ దగునె
ప్రమాదములు [illegible] వెళ్లె బ్రహ్మాండమంతయు గలఁడె [illegible]

వేలుపీకగఁగాంచిన విధము గాన బదిరెమె తమంబమంచే నాయమకుతనము ॥

క॥ భూతపతిని మెచ్చి పెన్నిధిప్రాప్తి మొనర్చితివి ఘనతరముగఁ దాలుతింప మహా
భూతంబుగాన నిల్పి నుభూతంబౌనే మొకలము భూతంబుమందున ॥

సీ॥ తపమాచరింప శీతప్రమున నేగఁ గాన వచ్చినకన్యకగానన్నే శి
శుశ్రూషఁ జేయఁగుంటి చేయించి మంచిమాట నాదరింపన్నే శి ।
నైత్రె నిగనిఁ గూడి మూప్పె [illegible] కామ్య [illegible] గన్నే శి.
సామినీప విచర్య [illegible] చేసి [illegible] మాపిఁ దెప్పన్నే శి
తపమునకు [illegible] గాసిల్లెంది [illegible] గినె [illegible] వేసి
దూరన్న గొప్పరసంపత్తి [illegible] వితరణంబు [illegible] ॥

తే॥ [illegible] ఘనమునఁ దలఁచి శివుఁడు తపాతపమ [illegible]
ఘనవిరహంబు [illegible] గట్టి [illegible] నన్ ॥

సీ॥ మంటానలంబె [illegible] మెయి [illegible] మాన ।
చేసి [illegible] మాను,
వినఁబడు [illegible]
[illegible] తమకాను [illegible] తుగు,
[illegible] గుగు,
[illegible]
[illegible] గఁ [illegible] ॥

తే॥ తండ్రికి నిద్రరాక, ఘనతాపము [illegible] ననగ
నాన [illegible] గిట్టు [illegible] గట్టి [illegible]
[illegible] నందలంచి [illegible] కంబున నుంచిన [illegible] ॥.

హైమవతీపరిణయము.

సీ॥ ప్రతిదినస్నేహపదప్రహ్వ వర్షనలంభిత సంతుష్టమానసచరులు వటులు
గంగాదిపుణ్యతరంగిణీసందోహ సలిలపూరితతనుమండలులు బటులు,
తాపసత్రాణకృతగాఢదమసురేంద్రకృతపరితుష్టశీలురు గురులు,
సకలభూతాత్మనిసంవేదసంభోగ సదసద్వివేకతాపదులు బుధులు.
వేదముఖ్యావనస్తులు విపులదాసులు, శివనిధిని కర్తారులు మొదలగులు.
సాదరమనోజ్ఞ ఘనులు నాస్తిమనసులు వచ్చిరా చంద్రశేఖరావాసమునకు॥

క॥ వచ్చిన మౌనులసమితిని దెప్పెరు హామసాంతి మున్న చిత్తజభూతం
బ్బప్పటు నంతకనజెగె విప్పవరముని చరణచరణ పెట్టి విగాంచె॥

మ॥ పిగసఖ నతానను మెశ్రణాన గనిరాజ్ఞీమునిన్ గుణాస్వామునిన్
మదపద్మాస్త్రవిరామునిన్ వరహిమవత్ఖల్లభక్తప్రతాపమునిన్
సునతశోభిత మనోభిరాముని మహాత్మ్యంభవద్మలశోభ్యామునిన్
సనకాద్యాంచితరామనాముని శివనేచంద్రస్థలశోభామునిన్॥

చ॥ కనుగొని యూరదిభక్షినకు గౌతమముఖ్యులు వందనంబులిం
పెనరగ సాంగచేయంగ మహేశుడు మౌనులకు కినక్షంకృత్యనువ
నానరించి సంతసించి మహామునులు మెచ్చిన తెలకరంబు వేసెమో
మునివరులంతా మిందలు మము మత్కృపనునగేద మోదిరాజులనే॥

క॥ మారగలు వచ్చిన కత మునవీరమృగహరంబు కరముననెత్తిబు మెన్న
స్కారుణి గలచిత్రంబుమానెలుగని వేసె నేవేనుం దెల్పగదే॥

చ॥ వినవిని నాగనుకిల్లని యాలుధతనై రికి వేసెనైజగం
బున నందనుగృహంబునను భూతభవిష్యదశేషకృత్యముల్

మనమునఁ గానిపించు బుధమాన్య సమస్తమె శాంగు దేవ నిన్
వినుతి యొనర్పు శక్యమె సరిస్తు రతన సుము బాటివారికినా॥
సీ॥ దేవ్రుడవై యొకవేస సంచరించుచుఁ యొంగిరై నాక్క యాదారిని యుండు
నత్తె మఖిక్రృత్తై యొకబొప్పినుం సుత్రి రాగివై యొక్క బ్రొసారి యుండు
వక్షిత్తపదున నాక్క నాంకఁ బాదాదానుంపి నతివ గుండ్లుం దత్తై యమరి యుండు
రాజ యోగంబునఁ దేజరిల్లుచునుంపి భాగివై యొక్క బ్రామూంగి యుండు
నాగేసి మాయన నైసాంతయ మరవరుండు కరిరె కరిరెము జగములందు లీల హావ
నాంసవారం తత్త్వ శరణాక్కై లాంప శరణాసుగుణాగణాను తచరదాంచి బుద్ధ తరణా॥
ఉ॥ వచ్చి త్వదీయ దర్శనము వాంఛ నరిత్సు సానకృనా వల మం
దాన్పు నారదాంగ గానము నుదిష్టమె నీకును దేవతాళికిన్
ముచ్చట గాన కైరాజ నమెం ప్రవు నీవు వరించు పాకశాసన
స్వచ్ఛ రిరసన వేదాంగ నవిబుంకము నీమది యో రాయు మేలుగనన్
తే॥ ప్రాత్ర్వా యలతి చని యూరితే ప్రాతిభిల్లు బుల్ల్యు తరిం ప్రగనొ
కుక్షి యుగపు ప్రుంకేజాక్షిని జెపుల్లుమునిసారుడా ల్లని యొసఁ
చ॥ ఓ మునుపుంగ! పారదిని ఘనాశ్రు లంబని క్రీరింరె యా, మా
మా మహానిబుబుద్ధులకు మేలని శోభన బుల్లు నరతారిరి
క్రొమరిసమ్మ్రాంతిపు వెనుకన గృవరిక్ప బుద్ధినెగుఁ దే
ప్రేమ వధూవదాన్యులు చరించి విధిన భురుత్లింరం క్రుడే॥
కం॥ వినుఁ డీనామాహిబు, వే, జనుఁ డేబూరాతేమునకరస్తై వైద్ర నింగా,
ననుఁ డీ చెప్పిన పని వినఁ గనుఁ డీ గిరివరులందున గను దీపిద మనక॥

కం॥ పెనిపల్లి నవల్లె గాని జనులు పుణ్యకామ్యములు సరిపితుమహో,
ఘని ఘనవాసిననాగిరి ఘనమంగళములిప్పి ప్రభులు కాంతులను మణ్నె
గ॥ పనవరచంద్రశేఖర సాక్షి వేళ సంపుట విన్న వన్న
కృష్ణని వివిధాంబుల ననపానసంభావనలను నాగిలే
మదనగాక [illegible] గాగును మంము కనై నలింపులను నే
మునగనపసగంగ కన్నులదిముఖ్యమె మానుషి దె వదిన్నల..
సీ॥ పవినిక్ష్మ రాదకర్మ నన్ను నన గున సాధ్యము పాడుఖ్యాతి మన్నదిగాచగా
ఘనసు మనాపి గాబునసని దె నానసాలు వరియాస్త్రి కెన
సె॥ గాచుసాయ కకె శనాం వి శద్వైశ చేయం నలంబున దిగి బుంబుగొని
కంగలు నిని లంబసంవ గిందలబంపు సంత్రిప్తి యాంబు పంచిన వదచి
కొంగనెనప్పి గళ్ళుపుసంసాగ్రమందుం విసాంతంబు చెంపింపి నంచి
నా కళ్ళు కాలి నళ్లు నరింగిసుని సాపు పర్ణంబి వినంది
ముంతమంగి నానునుల కుంపమంటగ్ని బెంబి విక్షు సింహ సున్న
నంగరకె నెంకి సాదాన మధ్య మకంగంత్ర గాంబె బంగనముచ్చులు
తెంకరంబ వని కనక్షురనుగనా నుశెణ్ణను రంబ వేలసాగా
నగస దనెనగదలంతరిం నసకాసనప్రశ్రీ వలనం సాత్తి లె
గామగాంబ నెను జమ సున్నె కెరుతిండా వలంబె పుణ్యాని
తనాణి సెనె భాసంతద చంకనాగానము బుగ్గ వింపగనౌ॥
సీ॥ సి నిగరకషి యరసానసిసాత్తి నే సంగకనననవాదిగాంబు పరిభావింప,
నగనన్న బనవేరు గాంచగాంబు గానంగ పులి తాంబు వనివా కొలచెలుపు మాట

హరి తాటదీప్తులనిరసించుఁ జూలిన వరజటలంతాంతులు తరము మెలంగు,
పరశిహారవిం దీగతో శపటీర చారు శరీర శృంగార మూర్తి
రక్షణాపరాయణాత్మక గాత్రుపకి నీక్షేత్రాఁ స్వయంభూ నానవిచక్షణుండు
మోక్ష గోచర తలోక సంరక్షణుండు యుక్తాంతశ్రీ [illegible] ప్రత్యక్షమయ్యె॥
ఉ॥ ఘోర తపస్సమాధి గిరికుంజర పుత్రిక యుండెఁ గాన యు
ప్పారిని కన్నులారఁ గనదయ్యె మహేశుఁడు భక్తసంచయా
ధారుఁడు గాన శాంతము ముదంబును చిత్తము లోఁ జెలంగఁ ద
న్నీరజగంధికిట్లని [illegible] యె [illegible] దయార్ద్ర వచస్సమేతుఁడై॥
శా॥ ఓ హైమాచలవాసిలలామ వినుమా పూజించు కృత్యంబు సా
త్విక హంబాద్భుగఁ జూడఁ జూచి హృదయ మెచ్చగ వచ్చితిన్ నమ్ముని
మాహాత్మ్యంబునె చింగి నాఁడనిక నీ మంచి పుణ్యాత్మ సం
దోహంబుల్ సమకూరఁ జేసెదను సంతోషించి యోచించువే
క॥ నిని ధ్యానాధారవిస్సృతన మునజైనా [illegible] కధరుండు మోదంబున [illegible]
లీనై నెట్టికే [illegible] కుమ కంభునిఁ గనె శ్రీహా భుజగ ప్రముదమున బగదురసనే॥
శా॥ శ్రీచందనంబున [illegible] గోచ [illegible] సత్వే [illegible] నగా [illegible] ఖిరాయ
మోచాస్తంభవిభ్రాజితోజ్వల [illegible] మహామోదంబునన్ ప్రాభవ
ప్రాచుర్యంబుఁ జెలంగ హస్తము [illegible] తన మ్రొక్కి వే
యోచించున్ దన నేరదయ్యె [illegible] పతిసాన్నిధ్యంబుఁ దేహోపమం వసన॥
చ॥ కరములు మోడ్చి [illegible] గన్నులు [illegible] జూచి భామరా
వెరువతునే నెయుంగుదును వెల్లడియయ్యె [illegible] చే

కూరు ఫలంబులున్ దవ్వుకు నాబిని తేది కుసుమంబుల బంబాగాం
దగు గృహంబు జేరుమని యంత బుచ్చి యుద్యుక్తి చెనెన్.
చ॥ తెరవ మహేశు డేగ నందికేశ్వరు సూచి మహాత్ము డీశు డి
త్రీకుడు గుణ బుద్ధి శ్రీ కొమె పనతి ప్రమదంబు జనించెనంచు వ్రా
నరసి త దాజ్ఞ బుంచి చెలువందము గాంల్చి గనేగు వెంచె భూ
ధర నగ సాధ సన్నిధికి సం త్రి మమాంబుధి వెల్లిమ ల్లగన్.
ఉ॥ వచ్చిన కూతుగాంచి గిరివల్లభు డుల్లము వెల్లవింపగా
గ్రచ్చి కవుంగలించు తాని తూరిమి శీర్షము చుంబనంబు పెం
పచ్చు పదంగ జేసె వనమందరి పాత్రము శోభిసి తా
ముద్దుగ [illegible] గాంచి బుత మోదమునన్ వినుచుండె నింత గన్.
క॥ జనకీ జనకుంత చిత్రాభినమిత నిష్ప్రయుక్తాయ వి[illegible] లగు బున్
ఘున గీనన దాసరి పెంపెనయు గన తిల్లుండె నటుమహేశ్వ రావరుడాన్
శా॥ కైలాసాచల [illegible] సంతరాత్మ వస్తి పిడ్డ జటా
జాలా [illegible] తసద్మంబా ధనమ [illegible] సప్త సు లవ్యాకినా
కై [illegible] కుని వెలు [illegible] సంరంభుత్రే మంగళా
ల్లీలా కన్య త ప్రత్యూమాదక్షు [illegible] త్రై కుసు త్రై.
తే॥ ఇట్లు [illegible] గాగని గిరి [illegible] ప్రొ మ కంపము నాంది పాదము
నాట్య పదంగ నేగి తన [illegible] నాను నవ్వు [illegible] పాద్యమును
పట్లుత వట్లు బుట్లు పగ [illegible] సుఖాసన పంక్తి నుంచి లా
బుల్లిన భక్తి చేసి తిపె భూసతి నందనము కృమా గనన్.

ఉ॥ తేటనమస్కరించి ముని శేఖరుడే విలసిల్లు శంభుని

యుంబీ మహాత్మ్యలీలల విధానమ్ము తాన్ చెప్పని రాజపుత్రికగం

ధాచలకేగు వెంబడి నమ్మృగాధిప బృందము కీర్తి మీరగ

కోచట తన్ను మన్నన సేసి కనె జను వెంట పెంపు మంచి నదనె॥

శా॥ నీవు స్మృతి వద్ద నిల్చున బాలసుందరనగునా నీవు స్మరించు రంజిల్లెనా

నీవు స్మృతి నస్మరించి హరనేత్రాభి భూమిధర నామ శ్రేష్ఠుని నగలెను

న్నే స్మారక స్మృతి హారంగ సర్వేశుమనోభిప్రాయసామునిం దానై

శ్రీస్థాన మహా స్మృతి దినంబులనో హిమ మల్లి బాల కీర్తిం దానై నీవు ఆలింతె పసనే॥

క॥ మరిరి గుడి వెంబడి కతమున ధారుణి గల దివల బలి నగ ధన్యమానై తిన

శాంభవము మహాగమనమున తాదిత తేపమున లిప్త! కుసుమా! తాను వహారులి!

ఉత్తమైలిమ ప్రతికర యుంబున వరాను విగానగాదిత్తై

లోత్తనుచెంగట నల్లుల గొలుగు గాంచి మదిం దలంచి తే

బిత్తర సుందరంబు గని శ్రీమదముల్ కరశ్రీ దాశ్రీ బాంధవ

ఇత్తరి భామా పతాక్రి జనపేశ్వర మంచు దలంచి కదదమున్॥

మ॥ అవనీభల దేవశకాపుత్రభూధర నృపులు దారాజ రాజప్రియుం

డు నిత్యోత్సవుడు శంభుడా హరి బలాధ్యుడగ నిత్య నవీనంద మానా

భవము నెసిన భంగి నేపథ్య మమును తద్ధ్యానంబు నేతొలి వాం

ఛవము నెదైన దలంచె నే మది కృతాశ్రితేష్ట భావింపవే॥

క॥ సద్భూజులోనైన శంకరుడు శ్రీ విశ్వేశ బాంధవంబు నొనరించినవా

సర్వసుకవులు మెచ్చు పార్వతి సర్వంబు మాకు వృష సద్భావనమ్మ॥

కం॥ వెమ్మొగ్గలనేకు వెల్వఁగ, నిమ్ముగ మన యాద్యాదిదేవుని ల్లాలిని గా

సమ్మతి నిచ్చెదనని సం౹ క్రిమ్మగ నగరాజు వులసాకని మ్మగులనిన॥

ఉ॥ సంతసమంది శైలపతి సప్తమునీంద్రుల తాఁ బనిన్ముసన్

శాంతులు మంత్రిముఖ్యులు ప్రవేదులు మిత్రులు కన్నెవారుగాఁ

నెంతయు నాదరమ్మునకు ! నిచ్చలు శైశవ భక్తి సాధనం

తెంతన నేల పార్వతిని నిచ్చెద శంభున కంచు బల్కెనన్॥

కం॥ శుభ ముస్తువని షష్ఠముస్తని త్రిభుజనవలె బోంస్త పంచమ శ్రీశస్తని వ

వృషభమునుల కుండములు విల్వ్రి, శుభగామిని గౌరి శంభుని ల్లాలనుమనెన్

తే॥ అని దీవించిన మునులకు ఘనరత్నఫలాంశుకవయులు తానొసంగెను

వినయమ్మున నగపతి తన మనమున ఇనియుంబు కోర్కె ముల్లడవడఁగనెన్

తే॥ ఇచ్చిన కాన్కలు గైకొని చెచ్చెర మునివరులు మరలఁ జేరి తమోదం

బచ్చుపతి నగజ కిచ్చిరి తచ్చరిత్రములు దెల్పఁదరమే మనకున్॥

ఉ॥ ధీర! శుభస్థ శిష్యమున దిగ్గనచార్థులమైన మాతునే

చేరువనుండఁగాఁ దగదు చెప్పెద బోదుము పొందుమ తేజిశ్వం

గారగృహాంబుఁ దాటి వచ్చిగ్గె తాని యంబర వీధి నేగిరా

చాగుగుణ శాంభిగాముల్గను సప్తమునీంద్రు లు సమ్యంతింపులుబుట

శా॥ కైలాసాఖ్య మహీధరంబునకు చక్కన్ జేరి మౌనీంద్రులు

న్నైశంగాంచిరి భ్రాంతి మంగళ తతులా విఖ్యాత సంరంభునిన్

శైలాధీశ తనూభవా శశి కళా భాషా కర్ణానా రంభునిన్

ఆ వీణాంబిత దంవతాల ఘన ధైర్య స్తంభునినా కేంభునినా॥

ఉ॥ వెల్లిన కార్యకార్యముల వెల్లనిమ్మె గనుపింపఁగా జగ

ద్వల్లభుఁడైన శంభునకు వందనముల్ దగఁ జేసి భక్తితో

సల్లలితాష్టపీఠముల సమ్మదమొంద వసించి ప్రేమ సం

ధిల్లఁగ వారు చారుఫలతతిన్ దగ నిల్పిరి రామహేతుతోన్ ॥

ఉ॥ శర్వభవత్ప్రసాదమున శైలకళ్యాణి కాంత వేడుకన్

సర్వముఁ జెల్లుఁగా ననఁదము సందియమేటికి నిత్యకార్యతన్

శర్వునకంబుఁ బల్కె ఘనచంద్రకళాధర దేవ యనె జన

పర్వరపోపసన్నుతము పూజానము నీవె తెంకయుం గదే సదా!

చ॥ తడవిఁక నేల నన్ను దమిదాలుపు నంకిలి వేదు గాన దె

న్నను మొదలైన సంగతులు నందను నారును బెప్పి వారితో

వదిఁ జని బాంధవంబు రిరి వల్లభుతోఁ దగఁ జేసి పిమ్మట

పదవి వివాహమైనయటు భద్రగతిన్ జను దేరు మింకిటాం॥

ఉ॥ సాపుడు మెఱయునన్ జిలు తనప్పు జెలంగ ... ఖుందుప్ర

జ్ఞావరులార గీర్వాపదము సంగతిభాంగిని సేయుఁ బూందుకే

బ్రోవ భవద్దయామహిమ బోచక   కొలె నీవసం

భావన శక్తిమాత్రమని భావనఁ జేయుము కేవలంబుగన్ ॥

కం॥ ఆరంభించినకార్యము ...

...దయభారము మీదే భారంబు లికలె పెళ్ళి పెద్దలె మీరలే ॥

గీ॥ పంకజాతభవుని పంకజలోచను రాజరాజు రాజరాజవరుల

నారదాది మౌని నాథుల పెద్ద... వారి వారి వారి వారి వారి ॥

హైమవతీపరిణయము.

గీ॥ గరుడగంధర్వ సర్వ కింపురుష సిద్ధ/సాధ్య విద్యాధరాప్సరస్సంతతులును
ప్రమథగణములఁ బిలచి సంభ్రమము [illegible] సర్వసురాగమొప్పు॥

ఉ॥ చంద్రకళాధరుండు మనశర్వుఁడు [illegible]
సాంద్రశుభప్రద ప్రభవ [illegible]
[illegible] మతంబున నట్లు సేయఁగా
నింద్రుఁ డుపేంద్రుఁ డబ్జజుఁడు [illegible]తులు రాసమకట్టి కాంధ్యులై

సీ॥ ప్రాసాద వరసౌధ పంక్తి కూటంబుల కమనీయ భర్మ కుంభములమర్చి
ప్రాకార గోపురాగ్రములయందు తప్తకాంచన సింహ తతులనిల్పి
ఘనమార్గముంబి దుర్గప్రదేశంబుల భద్రధ్వజంబులు భద్రపరచి
ద్వారవీధులను శృంగారమొరగ చారు తోరణంబులు గట్టి తోరముగను
సకలగృహములఁ రంగవల్లికలు పెట్టి యమరఁ బరిమళవస్తు ధూపముల పెట్టి
చారు[illegible]ల లమర్చిరి పౌరులెల్ల కళను శోభిల్లెఁ గైలాసపురవరంబు॥

వ॥ అంత॥

సీ॥ కింబి [illegible] ఘన ఖనా మొందదప్త నితమంచు।
కమనీయ ముగురు చేల కళిత ప్రభాతతులా సజల [illegible]
సకల [illegible] చరజన సంతతి చాలతోత్తమ పక్షసంఘుమంచు
నింద్రనీలప్రభాసాంద్ర దేహచ్ఛవి కమనీయ ఘనఘనాఘనమటంచు
చూపరులు ఘనుఁ డితఁ డని చూడ్కి మెండ, [illegible] పర్షమింప మరగు రియు
పంకజాక్షుండు వేగ ఘుపర్ణునెక్కి లక్ష్మితో వచ్చె నప్పుడు కైలాసమునకు॥

ఉ॥ [illegible] బంగటరా సరస్వతీ

హంసగతి ప్రమోదగయుత హంసరివమానిచయానుమోదుఁడై
హంససమప్రభాకలితుఁడై నిజభృత్యులు గొల్వ దేవతా
హంసగతాగ్రగణ్యుఁడగు నల్వ [illegible]కి వచ్చె నవేళ [illegible] ॥

ఉ॥ ఈవలనావలన్ సురలనేకులు సాధ్యులు గొల్వ రాగనై
రావణదంతినెక్కి సురరాజు మహా విభవంబు తోడుతన్
దేవిని గూడి దివ్యమణి దీధితులుబ్బ తిలంగ దేవరా
జీవదళాక్షు నెల్ల నుతిసేయగ వచ్చెను వెం[illegible]సనా ॥

చ॥ నవనిధిరాజు చంద్రభ[illegible]మిత్రుఁడు యక్షరాజు మా
నవహయవాహనుండు ధననాథుఁడు సర్వమహా విభూతిచే
నవమణిభూషణప్రకరనాదము శోభిల వచ్చె సర్వదిక్కు
నను[illegible]సాధపాళికినా ॥

క॥ ఉరగ గంధర్వ కిన్నరగరుడాత్మ మునిసిద్ధ సాధ్యగణములు వత్తాన
శ్వరమొంగులరుగుదెంచిరి వరుణాదులు పరిజనము తోడ వచ్చిన నిరికినా ॥

ఉ॥ అందరుఁ జొచ్చిరా ప్రమథులెల్లరు వచ్చిరి వారికంటెఁ బల్
తొందర తొందరం దాలుఁగ ద్రోయుచుఁ గర్తలు మగాత వేర్చుచుదిం
దిండిర ముఖ్య వేగులగు దేవుని పెళ్లికి నంత పెద్దవే
యుండగ నన్నినే నిజమహా మహిమప్రభ లుల్లసిల్లగనా ॥

ఉ॥ వచ్చినవారికందఱకు వారికి నే[illegible]సర్వవస్తు సంపూర్ణ[illegible]లై మహా
వినయభావము దోపగ గ్రాసవాసములిచ్చి కవిచ్చె సృష్టికి సమస్థితి నిత్యము లీల
సేయువాఁడప్పటి నన్నపానంతు నన్నివాసము లీయుఁ జిత్రమే ॥

తు॥ కృతమజ్జనభోజనుడై తత్ప్రతి శతమఖముఖామర్త్యసర్వఋషులున్
అతిముదమున హిమవత్పర్వతగమన విలోలులైరి వరహాసమునన్॥

చ॥ అచటున గాఢి [illegible] సుందరనేగ దెన్ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ॥ (శ్రీ) [illegible] శైన శివునకు గిరిరాజు [illegible] సిన [illegible]
[illegible] ముఖుడా [illegible]
[illegible] కన్య పరదిన మిథునలగ్నంబున వాని మోదంబుగమున
పెళ్లిసే [illegible] సానందముగను
సకలబాంధవసురభూతసర్వమౌని వరులతోడను తల్లిరావలయునిటుకు
చిత్రవృత్తి ప్రకారము చిత్రగించి మన్ననలుసేయుచు దివెకాలవిన్నపములు॥

క॥ ఇని ప్రాయులు లగ్నపత్రిక ఘనచతురునకిత్తాసగి కైలాసగిరి
శుని కరతకుచును వనా తడను ఘనజవమున నేగి యటకును [illegible]

సీ॥ [illegible] నారదాదిఘనులందరు మెచ్చుటపల్కులాడ క
[illegible] సఘనసగను [illegible]
కొం [illegible] బంపెగయి కొండని లేఖలనంది శమ్వుడా
కుం [illegible] సమస్తమునా వినవా

వ॥ ఆ [illegible] చతురునకు దీవలసిన యుంబరాదులిచ్చి కృతార్థునిగా
గావించి హిమనగమునకు వేవేల జనవలయునంచు విష్ణుండు బెట్టెన్॥

ఉ॥ పెళ్ళికుమారుఁడై సిరల పెద్దలు తాం తలరుం ధలీ సతో
హల్లకమాసినేసకే॥ [illegible]ల్లకపాణులఁ గూడి రం
జిల్లగ చంద్రఖారిని విశేషసు పర్వజ నాయకారినిన్
సల్లలితాంగ హారిని నిశాకర ధారిని నాగ [illegible] ॥

సీ॥ శ్రీకైలాసనైశ్చైసిరి [illegible] ప్రభు నాజ్ఞ [illegible] సర [illegible] యక్షులు సురలు
కేక్షణ మొదలగు గరుడగణ క్షీరాబ్ధి [illegible] గురు మనతఁ [illegible]
సీ॥ బకదేవ [illegible] నా [illegible] జనుదేర నాకచక్రవర్తి [illegible] పలు [illegible]
నాకవంక [illegible] నాకవంక దేవేంద్రఁ [illegible] ములు [illegible]
నాకశర ప్రముఖాదులు [illegible] మునుం [illegible] త్రైవనక్షింద్ర [illegible]
నాకవంత గంధర్వులు [illegible] గానమునేయు నాకవంతఁ గిన్నరులు [illegible]
వేనతాద్భుతగానము [illegible] భద్రగంధర్వ [illegible] భద్రగతిని
[illegible] కరించి శంకరుఁడు [illegible] సాను [illegible]

క॥ ఆ లీలల చంద్రాదయ కాలంబున సుకన్యమాన కంఠీంద్రము హో
[illegible] దిశల సంతోషమున నా॥

గీ॥ దేవదుందుభి [illegible] ములు దేవదేవ [illegible] సంభ్ర [illegible]
[illegible] పెళ్ళి [illegible] దేవ [illegible] ॥

చ॥ [illegible] పార్వతిఁ జూపిన [illegible]
ధరవర పుత్రి [illegible] ప్రముదంబునఁ [illegible] పెళ్ళి బొట్టు
నువది బెట్టి [illegible] మున నుత్పల బాంధవ [illegible]
కరము రుదంద [illegible] కరకంకణము [illegible] నిన్నించి [illegible]

సీ॥ శిరమున చంద్రభాస్కరులను దాల్చి యామ్యున హారిమణిహారముల ధరించి
వీనుల బాగులు విమలవస్త్రులు బెట్టి తళుక్కు మెయి భూతి గంధములు బూసి
గొనమున వదాన్యతా తాసుల గిరించి శయముల నాగిభూషణములుంచి
కంధరంబున నీలఖచితమాలికలుంచి యంఘ్రుల నగగ నాగనగంబు [illegible]
సాగర తిరి పెలగ సతి కన్నుల గని దేవ్వ యుగ మున్నిద్రా మానుపాలి దక్షిణాదేవ
తన్నులూన వచ్చువారల నరుదలి గృహముల నిల [illegible] తుల గాంచి [illegible] మున కొప్పు దుము

ఉ॥ కిత్త [illegible] మనమున [illegible]
వృత్తుల బ్రాహ్మణోత్తముల బిల్చి మహాత్ముల [illegible]
[illegible] దలంబు వాని [illegible] నిల్చిన వచ్చుటు వెంక పావనున
ఖిత్రము పావనంబు [illegible] సిద్ధగదా దలంపగన్

ఉ॥ తావున వారి దాపున్ మనమందగ నేగి బంధు సం
భావన [illegible] భక్తి మృదూక్తుల బాల [illegible]
దేవుల [illegible] దివ్య [illegible] మొదలైన తానుకల
దేవగణం [illegible] మనమంబున [illegible]

క॥ అవిపతి [illegible] ఘనరత్న ఫలాంశుకములు [illegible]
[illegible] మహాత్మ్యు [illegible] తనుకలిచ్చెన్

మ॥ ఘన భక్తిన్ నిజ హస్త పద్మములు చక్కన్ మోడ్చి శ్రీ వేంకటే
శు దివ్వన [illegible] గన్గొని [illegible]
యని ప్రార్థించి నమస్కరించి వినతుండై యున్నవుం [illegible]
చనము ఖ్యాతిగ నిసంతసించి దయన్ శ్రీ వేంకటేశ దయాళుకీర్తి న్.

ఉ॥ పర్వతవంశశేఖరుఁడు ప్రార్థన సేయుఁగ స[illegible]ంచి గం
ధర్వసుపర్వకిన్నరవితానము ముందగు వా[illegible]
[illegible] విధాతృముఖ్య[illegible]హానున[illegible]
సర్వముఁ గూర్పఁగాఁ జని [illegible]నా॥

చ॥ వృషభము దిగ్గి శంకరుఁడు విష్ణువిరించి ముఖేర దేవతా
వృషభముఖోత్తములు గని సిదెంపు మహావిభవంబు దాఁ [illegible]రగా
తుషితమనంబులై విబుధమండలు [illegible]ల్లసిలంగ నూని భవ్య
ద్వృషభుని వేశ్మమున్ జనిరి వేదవచోనిచయప్రమోదులై॥

సీ॥ ఇటువిలాసముని నిరాఘాతవ్రతంబున [illegible] దాను మెచ్చి
వచ్చి నీతోడఁ దెల్పెద ననియు మెచ్చి కనుఁ గాచి యుచ్చ నేగి
మఱియు నీశ్వరుఁ డంచు మది నెంచి పతిగ [illegible] గృహమునం [illegible]
జనులకు నెఱుక సేయఁగను సింపు నెంతియు తపమొనరింపఁగ దలఁచెనఁగ
గౌరి తపముఁ బూని ఘనదీక్ష నుండెను భక్తిఁ శివుఁ గురుతముఁగఁ దక
సేయుఁ బూనెఁగాని చేసిన పని సేయ [illegible] గాదె మెచ్చి [illegible]కైన॥

ఉ॥ మానవతీలలాములగు మానినిజనంబు లరుంధతీముఖుల్
శ్రీనిచయంబు దీవనలు చేసి సుగంధ[illegible]రాజమైన వే[illegible]
మానినిఁ దలంటి మేన ఘనసార సుగంధము నల్ది మంగళ
స్నానము చేసె నప్పు డనిశాకరవక్త్రకు శుభ్రదంబుగన్॥

త॥ ఘనసుమహోత్సవమయంబుగ నిగురుసదనముల [illegible] నెల్ల రభసముతో
తనవారికిఁ దనుదెల్పుచు దినంబులును [illegible] వృద్ధి విధ రసము చనన్॥

ఉ॥ ఆనతమై విలోల మణిహారములూప్పఁగ భక్తితోడన

మ్మానక వల్లి కుంభమున మిక్కుటమైన జలంబు వోయఁగా

దానఘనుం డుశ్లైకులధన్యుఁ డుక్షాళన చేసె రంగదీ

శాను పదాంబుజాతములు సర్వము ముంబుగు పళ్లెరంబునన్॥

చ॥ చరణజలంబు శీర్షమునఁ జల్లుకొనెన్ ఘనభక్తి తోడన

ప్పురగుణాఢ్యుఁ డద్రిపతి పావనదాకరొ ద్భుక్తిరూపుఁడై

సురవర చారు మూర్తులగు సోదరుని పార్వతీ ప్రేమఁ జూచి సా

దరము దుర్గారాత్రి నిట్లని యెంచెఁ దక్షుయజ్ఞులు మెచ్చునట్లు దేనన్॥

సీ॥ శ్రీమహాదేవాయ శ్రితజనపాలాయ వరదకృపశాలాయ పావనాయ

దేవతాధీశాయ దివ్యచారిత్రాయ సద్గుణోదారాయ సుకాశ్వతాయ

శైలజాసహితాయ ఘనవృషవాహాయ గంగాధరాయ సుముఖప్రదాయ

రాజరాజసఖాయ భుజగభూషాయ శ్రీనటమిత్రాయ శివమనోహరాయ

వఙ్క్తైయరాశి [illegible] పుష్పరాగాదిమణి [illegible] ప్రభూషణాయ, శ్రీ

భువనసంభవజనక [illegible] ప్రశస్తదివ్యసుగుణాంశుశోభితాయ దామ॥

తా॥ ఇంబున దేవవిధాన . . . . . . ప్రత్యక్షంబుగ నోరిన

గ్రంథమెనాగ [illegible] ధరాధీశుడు తా

ప్రాగ్ నమస్కరించి [illegible] సహా [illegible]

కింశి సాధన [illegible]

ఉ॥ మంగళ [illegible]

మంగళమంచు దేవముని మాన్యులు [illegible] శంఖుఁ దరితిన్

మంగళహారతు లొసఁగ మంగళవాద్యము లుల్లసిల్లఁగా
మంగళతంతుఁ గట్టెఁ గరిమన్ గళసీమను మంగళాంగికిన్ గ

వ॥ తత్సమయంబున॥

సీ॥ దేవతాదుందుభుల్ దిక్కు లద్రింపసిల్లె పరమపవిత్రశాసనలు గాచ్చె॥
మందమందంబుగా మందానిలము వీచె సూనవర్షము గురిసె సురగణంబు
మేనకాద్యప్సరోనృత్యనాట్యము పొంపెంగె మంగళనాదము లానింగి ముట్టె
నారదసంగీతనాదంబు చెలరేగె గంధర్వగానంబు ఘనత కెక్కె
వేణువీణామృదంగవిస్ఫారణము నెసఁగె, ప్రణుతఋత్విజులు ఋగ్ధర్మ్యతావ
చారునిరంతరమంత్రవిధానమునను శైలజేశ్వరకల్యాణసమయమందు॥

శా॥ ముత్యామిశ్రితశాలితండులములన్ నేమున్ మాంగల్యసూత్రస్థితిన్ దరిద్ర
దంపతులు నిశ్శంకాస్వభావంబునన్ రత్నాల్ప్రసూనాంజలుల్ శీర్షద్వంద్వమునన్
జేర్పఁగా ముత్యంబ్రంకమునన్ జెలంగెను కరంబులాసకృతార్థలై॥

త॥ మెలఁకువ కన్నెలు దాల్చుకు పెలపడాల్ పుత్తెంగున నాటిననే సుకనకాల్,
నలయున మెలగిరి ఘనపాలు లనటనాశ్యోము దర విలంఘనుల మహిన్॥

కం॥ అతిరిరంభాదులు తాన్నమాతిరి దిక్పతులు ముత్తు టంబికి సాద్గాత్రులా
వేతిరి త్రాసముఁ జెంపుం జాతిరి గంధర్వవరులు పాడుచుఁ జదకన్॥

శా॥ కల్యాణోచితకృత్యముల్ నిగమవాక్యస్త్రాధ్రిశోభిల్లఁగా
కల్యాణోత్తులు సర్వదిక్కులను నిసంగనా గానైమునాశ్యన్నసా
కల్యాచెర్పడపర్వతేశ్వరవరాగారంబునన్ పార్వతీ
కల్యాణంబు ప్రతాశమొందె హిమవత్ క్షిప్రభద్వామొందమై॥

హైమవతీపరిణయము —

మ॥ క్షితిసంతోషము దోప శంభుఁ డుమ వాహంబు చెయ్యిపట్టేశ్వరా

తతయుత్నంబున వేదవాదితవిధిన్ వైవాహిసమ్మోదము

వ్రతిలన్ సర్వపరాంబరాతను మహాభక్తి ప్రభూతనాగుంగా

న్నతచేతోజలజాత భూరి పరమానందాంబుధి తోడ్పాటకున॥

కం॥ సంతోషమొందెనా హిమవంతుండును దేవితను హిమవంతుండున్

తాంతా కాంతుని కీర్తి ని[illegible]/ కాంతుని జామతఁగని కృతార్థుఁడనను చున॥

క॥ కమలాకమలాక్షులవారున్ బాసను బనుశరీము బడిగద్దిపతులన్

విమలాహార్యాగాతము/ సగము లవకీషణ్ణంప తుల ... చేసన॥

చ॥ మఱియు కుబేరసంపదలు బమంబులపిత్తము లందున నింతగాఁ

వరములు మొత్తి బలిత్రయున తెర్వు గురందరుఁడైన భూమిమిళ్య

ద్వారుఁడు సద్భార్యుఁ డైష్టలను వస్త్రముకోశగరు పర్యంకంబుగా

బరువశేషగ్రాహిఁ జేసి తనభావములో ముదమంది యుక్తమునన॥

సీ॥ పల్లవంబున చేరు పాత్రాద్రి వివిధంబు తోరణమ్ములై వెలసెంగులభంగి,

కలశాస్థాపిఁ జేగు సారసంబుల రీతి గూలి వికంబము లై వెలుగుల కళశి

కుదిగనతా మది చేరునదముల సాధికము శసన్నిధిఁ జేరు సుమములు బలె

శాఖి నీదకుఁ జేరు సార్థశాఖలు వలె తన తత్కాకములు చేరు బుధుల చెలువు.

తానఁ బడె వేరు మధ్యగంగణమునకును చెముటాంకృఁదలంపిన - జిత్రమయ్యె

వనుఁ గృతార్థునిగాఁ జేసినారు వీరు గిరిదేవతలు దేవుఁ బదవములును॥

కం॥ ఇవి సంతసించి హిమవంతునకు ఘనసాంతునకును తోరణ జనిత్రం।

దనసు కృతార్థంబైతి మునివిని మొదమందుచు బత్తెపుల్ ... ము తాపసన॥

క॥ ఫణిశయనుఁడు బలుఁడు విరిసిన గణములమనములర దేవగణంతారితని
క్వణాపూరితశుభ్రశ్లా తక్షణమున ప్రస్థానభేరి గణంగల్గ మ్రోసెన్॥

చ॥ తమ తమ వాహనంబుల ముదంబున నెక్కి రనేకదేవతా
త్తము విబుధేంద్రు లిక్ష్వాకులు ధన్యులు సేనల వాహనాత్మవి
క్రమములు దిక్కులన్నిట నరవఁగా నను దేవతలంతరిక్షగా
తమున సమానవాహనులు తాపసులన్ జనఁబూని రత్తరిన్॥

చ॥ శివపురము ప్రయాణవార్త సరసిజసంభవుఁడు వినె టంగి ముమ్ము, ఘనజివతప
మోదమున తక్కెల సత్కర్మవారికి [illegible] విప్రులు త్రైవిమల భక్తి దత్తనవరత్నప్రభాం
శుకములు వస్త్రముల నిచ్చిన మున్ గ్రాత్రినాయకుని సాగఁదలంచె [illegible]

కం॥ శంభుని బెనగొనుచు పుంగవశ్రేష్ఠ సర్వ [illegible] ధనువులన్
నింగికి అలంగనప్పుడు గంగాధరుఁ డెక్కె వృషభ గణములు మ్రొక్కన్॥

చ॥ హిమలయు శోభనముఁ దగునా హిమవంతుఁడు పుత్రి భవునకు గౌరవముగనకు
పంపఁబూని మరి హరవిభ్రమ ప్రచండ చిత్రవర్ణ చేలములు సవత్సధేను దశలక్షలనా
త్మసభ సఖిపెట్టె హస్తములను దాసిజనము సమ్మతిని చ్చి తనూజకిచ్చెనన్॥

తే॥ హిమగిరిభవత్రైపాద పీఠనన్నికి [illegible] గౌరవముఁ బెట్టె దైవమ్ము బుధధర్మ
పోషణకి వచ్చిరి పెళ్లికి, నేఘనుండు వసిష్ఠు మున్ననవ్యభవ్య [illegible] భవనేపని
వాసమైన శైలమ్మునకేగి యచ్చట విలాసమున నా [illegible] గూడి యుండు వాఁ

తే॥ బుద్ధులు జెప్పనే దినదినకి పుత్రికపుట్టిన నాటనుండి సద్బుద్ధిని నేనె యుండుదు
ను పుట్టిన యింటికి మెట్టినింటికిన వృద్ధులు గల్గియుండి పడు వేగ కుమారులగా
చి సర్వసంపద్యుతభర్తతోఁ గలసి భాసిల్లు నిత్యము రా యురుమ్మ తనన్॥

హైమవతీవిజయము.

క॥ అని పల్కిన విని పార్వతి, తనమనమున సంతసించి తరుణీమణికిన్
తిని గాని బొబ్బుచుఁ దనజననుతన తనుజను బుత్రికని పెంపక, గుణావతి [illegible]

తే॥ మెప్పుకొన్నకూతుఁగాంచి గిరిముఖ్యుఁడు మేనకయు నిభాంది లోకము మెచ్చ
మైన నైర్మల్యమున మించినపుత్రను బూనుభక్తిఁ జేశ్వరుకు నైవేద్యములందిగిచి తాఁ గటు
ష్టి మహోత్సవము సుజనకునకు బ్రహ్మసకల మునుల నిచ్చికలఁ జేసి గర్వ నట్టనేనాఁ

గీ॥ ప్రొబ్బు పబ్బినంబు సూత్ర తల్లితండ్రులు బాలకు ఇంటినాంది బాలికేలు
కేల తీర్చి తాఁ సుగిరించి మేరుంచి తాను వ్యాసమునకుఁ దానితెచ్చి॥

వ॥ తల్లిదండ్రి తాళ్ళైన దాపానంబులు వేతెచ్చుఁ జూపి॥

చ॥ శివపదము హీంధరేత్రాణము ప్రేమఁదమూఁఛన తాఁ దనికెన్నను నా, ఇదె మునసా
మజంబు ఇదె యెత్తఁగు లజ్జాము పాలకీయుదే, ఇది యెసమస్తదిక్పరమ్ము గేంద్ర
ముసింహము నీతునెక్కవై యెల్లదినములు మున్న పార్వతి మృగేంద్రుని జూచె విలాసవైఖరిన్

తే॥ ఆ ఏలుబడి మది [illegible] జనకుఁ దరికి తు తమ తాఁ
[illegible] దాల్పిన [illegible] సుందరాకృతి దినిజమంచున॥

కం॥ శృంగారించిరి [illegible] రంగద్భువ విజిత హరికి తరంగము శ్రీహరిసా
రంగము స్వర్ణాంగ మృదంగము సింగము విశేషముల యెసగం గన్॥

గీ॥ ఒక్కొ మృగరాజు పైన గల్లు [illegible] గట్టిగ తంత్రికేలు [illegible]
వెట్టి కేలుకు వెక్కె నిప్పు [illegible] ముసలి పుట్టి నిలువు బాపి చను తరిగట్టు తనమై॥

శా॥ ఆ రీతి నా నగరాజపుత్రి మృగరాజారూఢ [illegible] సన్నద్ధ [illegible] తుల
ల్లసిల్లె సురనారీనృత్య [illegible] శం, ఖారావంబులు మ్రోసె సంతత మహా హా
హాళిత్సన్నార్తి రాగాస్య శ్రీమంగళనాదము లొ బడగె సానందంబు గా దిక్కులన్॥

సీ॥ ప్రమథు లిర్గడల సంభ్రమమున తోడ్తేర జయవిజయాద్యులు వెంబడి నడువ
దేవాళి తాణ్యాంబరా వేనపాహి మాం చంద్రశేఖర గురు రాజ సన్నుతింప
తాపసదంపతుల్ ధర్మపత్నిగాను తశివవరత్వంబు బిగంబిన చనంగ
శంఖానాదము పూర్ణారంజితనేత్రులు తాతెయ్యటంబున నృత్యంబు సేయ
బ్రహ్మవిష్ణుసురేంద్రాద్యమరులతోడ భూరి భేరీరవంబులు బోదిరాలుప
సర్వజగతాగతానృతచంద్రదనంగ నగజతో వచ్చె శంభుడు నగరమునకు॥

క॥ పురరాజవీధి జనుచో వరసౌధతలస్థ పౌరవనితాజనముల్
కరముకు దంచుచు నగజా పరమేశ్వరులను బలుజుంటి పుష్పిరివము లూనె॥

సీ॥ ఈచంద్రవదనకై యీచంద్ర [illegible] మౌళిదా ముమ్మారు హిమవంతనుతకు జనిమె
ఈహరిమధ్యమ యీశ్వరునకై నిరాహారమ్ము తపము సాధించె,
ఈగిరిసంభవ గిరిశునిగాఁజ్జి చేసిన తపమె ఫలించె కదె-
ఈసర్వమంగళ యాసర్వలోకేశునే ప్రియునిఁజూచి మోహించెనహహ
ఇట్టిదాంపత్యమునకు విశ్వేశు మహిమ తరమె నుతియింప నేవచనేచ్ఛనైన
ఆంబుజనేత్రులారి పుణ్యాంబుతానిది ప్రభుఁడు తనమాట నిజమయ్యె గిరిజకెల్లను॥

క॥ ఆశ్రీకాంత్యత్రరక్షా దక్షకటాక్షీ కృతవక్త్ర దాక్షిణ్యజనా
పేక్షాదీక్షుల సాక్షాద్దాక్షాయణికిని సాక్షి రామరసాక్షీ॥

మ॥ తగునీపార్వతి రాజశేఖరునకున్ తద్భాగ్యమే వెంబఁగాం-
దగు నీశంభుఁడు సర్వమంగళకు సత్యంబిట్టి దాంపత్యమే
యుగమందైనను వింటిమే యెన్నఁడసత్యోదార శరసంగంబిదే
తగు నీపారపురాకృతాభినవ తత్త్వజ్ఞానసంపద్దికిన్॥

సీ॥ సతి వీరి గాల్పని జన్మంబు జన్మమే యుదక సంభూత బుద్బుదము గాక
స్త్రీ వీరి జేర్పని చిత్రంబు చిత్రమే గర్భజర త్పత్రికంబుగాక,
చెలి వీరి వేడని చేతులు చేతులే.. వటాంజనిత పాదపము గాక
సఖి వీరి జూడని చక్షులు చక్షులే తరాయు బర్హస్థాంబకములు గాక,
కినుచు ద్వైలాంస పల్కరా హర్షమ్మునమ్ము ప్రేత్యసాను స్నేహాత్మ మదవతాం వెళ్ల
వంది జనముల కెంతి సానందమునను ప్రసన్నగించిరి పౌర్విశేశ్వరులు జూచి॥
ఉ॥ హా రులు మెచ్చ నచ్చరలు పాటలు పాడుచు నాట్య మాడ సద్వారులు భేరు
కాల్పగ కుబేర విరించి సరోజనాభ జంభారులు నాత్మవైభవము హా యు హాయ
నాదనరాశి రాజిలఁ బ్రాగకుడు ద్వాగ్గప్రాయ శైశవ శైల జపొంగ నడెంచె నంతకనా॥
మ॥ వర వాహంబుల దిగ్గి మాధవముఖుల్ వర్ణించి తోడ్తోడరా,
గిరిజా హస్తము బట్టి నాతనద నూతన ప్రవేశంబు సం
కరుఁడ దేవళ సాననై, కాపు గిరి శృంగాగ్రాంబరా మంగళం
కర నేహాప్తలిపి వేదమూర్తి విధిని గోపీసపో సంబుగన॥
క॥ ఇట్టి వైభవము నగల్పుల దారపుత్రి శివుడు గల్పినదాని హా
పుట్టిన తఱి జేరాని తన మెట్టుకు నరుదెంచి మెచ్చి మెదవసించెన॥
చ॥ రజతమ హాధరంబున తరమ్మని గారి నల్పక్తి తోడ సం
కజ నయనం దుచ్చి, శివ కాప్ప సమాంగన నిర్జరాళి తా
భుజబలు వమున్నసిల్ల హిమ భూధర జామిక తల్లి వెల్లికై
వజదగ వెంట్ల జెసి మహలనా గిరి జైత్రై, గిరీద్య తాడి వున॥
కం॥ మి(త్రో)దు రమాకళు(త్రో)డు, చిత్రం బీశ్వరుని తాత్మ్య తెలుపున గిరి రాజ్—

ప్రత్రిక తపః ప్రభావమున త్రాంగనఁ జెంద్లిచేసి వెలువరించెసెనా॥

తే॥ ఆది లోకులు తనుమెచ్చగ వనజాక్షుఁడు దేవ మేము వర్తిసపని యు

మ్మెనని జనవనంబులకును పనివిని మెదమందు బలె ప్రమథేశ్వరు లొసాఁ॥

క॥ అనిపవిత్రంను మ్మాధవునకు బరికెను మాధవుండు బాంధవభావం

బుల దేవపూజ్యభావంబు లమది లోపలఁ బు రాణాపురుషుం డనుమానా॥

సీ॥ ఏ దేవ ప్రజ్వరంబు భూదేవ పాతాళ యుగ్మ లోకముల కెక్క వరించెఁ.

ఏ దేవ నాభి లోని పద్మసంభవ జన్మ తారాపాసంశజంబు బుద్ధె

ఏ దేవ సాంబుద్ధ ... నా రచన జయహ్ము తసత్వ పసజిజన్మభూమి.

ఏ దేవ చారిత్ర ... సందోహ పిపితతలు శాబ్ద ... బుంబు.

ఆట్టి శ్రీధర! నీవు మాయా విశేషజాలమునఁ జిక్కు ... సర్వజనుల

మోహ నారాకి లోపల మునగఁజేసి సాక్షివై యుండెదవు గాదె సారసాక్ష॥

తే॥ విశ్వాత్ముండవను నీవె విశ్వము నీమాయ ... నెల్లయు బాబు నుండున

విశ్వంభర నీకును ... విశ్వమునకు ...

తే॥ ఇనివిను ... చేసి కౌశికి కనకాంబర ... కాను కవిచ్చెన

... వనజాక్షుఁడు లక్ష్మి ... పరికినా॥

తే॥ బ్రహ్మాండ ... క్షేత్రాదులు ... పరిపూర్ణైనిత్య

బ్రహ్మజ్ఞానులు ... బ్రహ్మానందమున ... భవనంబులకునా॥

క॥ పరిణామున మాంగ ... సిద్ధ సాధ్య గంధర్వాదు ...

... నిజపురములకుం జనిరి దివ్యభూషణధరులై॥

సీ॥ సప్తమహామునీశ్వరులు శైలసుతా ... చంద్రమౌళి ముఖ్యా ...

దలంచి హృదయమ్మున బ్రియమున వారల సత్కరించి సంప్రాప్తి మును కొన్నారా వారలును పావనము

గ కేసుందరానన్నా ద్విప్రులు వారలన జనికి దివ్యనిజాశ్రమ మేత్యరాన్మ్రులై॥

క॥ ప్రమథులు శాంభవ మనసం, భ్రమ మొందగ శంకరుం దు పార్వతి తోడన్

భ్రమగన్గిరజ తరిరి విభ్రమ కేళుల భ్రమముల నుండె బ్రహ్ముడి తమతినై॥

క॥ హైమ మతీ రితాలు కర్ణ వేమనుజులు వినినంగని విభుంబిచదివినన్

హైమవతీ నగాంబిధ నటధు శాను మనుజులు సంపదాలు శారోగ్యము లునా॥

వ॥ శుభమస్తు॥

క॥ అని ఇట్లు సూతుండు చెప్పిన విని శౌనక మునిముఖ్యులు తత్త్వవిన్యము ముహా

వినయంబున ముంగ సూతుని ఘనముగ వినుతించి రతుల కౌతుకమునన్॥

ఉ॥ శోభిత వాగ్విశాంతి పరిశుద్ధ మతీశగణా భూషనిత్య సంభావ్య ఘనము ద్రాక్షా

సకవి గోష్ఠి సంపసహ ప్రవేశ ప్రత్యూషసహస్ర పత్రిసుమ మోక్షపాద

విశేష దేవరాట్ సాష మునీశ శేషకుల భూషణాశా షవి నాదిభీషణా॥

సరదిమునరాణాదిత సేసముం -- శ్రీకమలాలయా ప్రియ లోకపాలక వినరతే తనసున వీరవర్య

పంకజనాభాత్మ భక్తాశ్రిత రక్షక వినుత పావనకర దేవదేవ।

శాంతనను వాదెలకరుణాల నాల విజయుగు నకర బాజ చత్రహస్త

జలదసన్నిభగాత్ర వరపాణి సూత్ర విలసదుగామణి విష్ఫలంభ హార

దీనమానవ దాన దేదీప్యమాన భద్రకీర్తి పవిత సాసప్రకార

దైత్య సంహారక లవిత నిత్యసత్య చంద్ర భాస్కర నేత్ర . . . చరిత్ర॥

సనర్క్ష మత్తే భతంద పీసనము॥

భువనజాతాయుత పుంజ శాస్త్రతరుణా వార్ధి గుణ ప్రాభవా బుద్ధేంద్ర।

ఖ్యు వనజాతోద్భవపాదశరాశివసుత [illegible] ప్రా [illegible] వాగీశ

సవనసంరక్షకసత్కావ్యనకగతహితాయుతోద్భవ [illegible] యుపేంద్ర

సవిన [illegible] జితసర్వదేవరయుర్యాధ్యకేతిభ్రాతృదవిమకుంద

ముగవనుఖభంగ, సూధవనిరతకుభద్రగయదగవునవినగాంబర [illegible]

కలుషహారప్రభు, వరగుణాగణాసురరంజ, విబుధవరనుతచరణపవిత్రచరణా॥

మాలిని॥— సరసిజదళనేత్రా శైలజాపేశమిత్రా,

సరసనుతచరిత్రా సత్యసామాకళత్రా॥

సురమునిజనజీవా! శుంభదాత్మస్వభావా।

నిగమవిహితగుణాఖండా! [illegible]॥

గద్యము॥ ఇతిశ్రీమత్సూర్య [illegible] నాకరరంతరంగ [illegible] శ్రీకాంతాసము

న్మానకవితాప్రసిద్ధాత్రేయగోత్రపవిత్ర వెంకటకృష్ణాత్మజామయూరపుత్ర

సకలసుకవినికరవిధేయ [illegible] నామధేయప్రణీతంబైన

వైరమువవీపరిణామంబనుమహాప్రబంధంబునందు.

శ్రీ [illegible] సము -

14-1-13 సంవత్సరం నందననామసంవత్సర [illegible] స్థిరవారం

Transcribed in 1918-19 from a Ms. of M.R.Ry.

Manepalli Ramachandrasastrigaru of Vizagapatam